

שְׁוִיתִי ה' לְעֵגְדִי תְּבִיז־

נְ נַח נַחַמְ נַחֲמֵן מְאוּמָן

שְׂמֵחָה

”כִּי בְּשִׂמְחָה תֵצֵאוּ”

ישעיה, נ"ה, י"ב

משרד פרסום

נ נח נחמ נחמן מאומן

שְׂמֵחָה

מְלוֹקָט מִסִּפְרֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁל
ר' אֵשׁ בְּיַי יִשְׂרָאֵל
הַרְבֵּה הַאֲמֶת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ
צְדִיק יְסוּד עוֹלָם
נִחַל נִזְבַּע מִקּוֹר חֵ'כָמָה
רַבְּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּינְיָא בֶּן שְׂמֵחָה
נַח נַח נַחֲמָן נַחֲמָן מְאוּמָן
זְצוּק"ל, וְתַלְמִידָיו, זְכוֹתָם יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן:

מִפְתָּחוֹת

- א. סֵפֶר הַמִּדּוֹת.....
 - ב. הַשְׂתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ.....
 - ג. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ.....
 - ד. שִׁיחוֹת הַר"ן.....
 - ה. חַיֵּי מוֹתֵר"ן.....
 - ו. לְקוּטֵי מוֹתֵר"ן.....
 - ז. לְקוּטֵי הַלְכוֹת.....
 - ח. לְקוּטֵי תַפְלוֹת.....
 - ט. אַב"י הַנֶּחַל מִכְּתָבִים מֵאֵת ר' יִשְׂרָאֵל בְּעַר אֹדֶסר.....
 - י. תְּקוּן הַכְּלָלִי.....
 - יא. פְּדִיוֹן.....
 - יב. תַּפְּלוֹת הַדָּרָךְ.....
- נֶא לְשִׁמּוֹר עַל קַדְשֵׁת הַסֵּפֶר

שְׂמֵחָה

חֵלֶק א

- א. כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, זֶה סִימָן,
שְׁלֵבוֹ שָׁלֵם לְאֱלֹקָיו:
- ב. מִחֲמַת שְׂמֵחָה נִפְתַּח הַלֵּב:
- ג. בְּרַבּוֹת הַשְׂמֵחָה נִתְחַזַּק כַּח הַשְׂכָּלִי,
וְהַמֵּאֲכָל וְהַמְשֵׁתָה הֵם סִבָּה גְדוֹלָה לְשִׂמְחַת
הַלֵּב וּלְהִרְחִיק הָעֲצָבוֹת וְדַאֲגוֹת:
- ד. עַל-יְדֵי צְדָקָה בְּלֵב שָׁלֵם בָּא לְיַדֵי שְׂמֵחָה:
- ה. הַשְׂמֵחָה שֶׁל מִצְוָה הִיא מְעוֹ לְאָדָם:
- ו. כְּשֶׁאֲתָה רוֹאָה שֶׁהָרָשָׁע בִּפְתַע פְּתֹאֵם הוּא
שׁוֹחֵק, בְּיָדוֹעַ שֶׁנִּפְּלֵ לוֹ אִיזָה עֵצָה עַל עֵבְרָה:
- ז. עַל-יְדֵי עֲצוֹת טוֹבוֹת שֶׁתִּתֵּן תִּזְכֶּה לְשִׂמְחָה:
- ח. עַל-יְדֵי הֶרְקוּדִין וְהַתְּנוּעוֹת, שֶׁאֲתָה עוֹשֶׂה
בְּגוֹף, נִתְעוֹרֵר לְךָ שְׂמֵחָה:
- ט. כְּשֶׁנּוֹפֵל לְךָ שְׂמֵחָה בְּלִבְךָ בִּפְתַע פְּתֹאֵם
זֶהוּ, מִחֲמַת שֶׁנּוֹלַד אִיזָהוּ צְדִיק:
- י. עַל-יְדֵי יִרְאָה בָּא הַתְּלַהֲבוֹת:
- יא. מִי שֶׁמְבַזֶּה בְּעֵינָי עֲצָמוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה יָבוֹא
לְהַתְּלַהֲבוֹת:

- יב. על-ידי כוונות הלב בא שמחה:
- יג. מי שהוא רגיל בשחוק, בידוע שהוא רחוק מנדלת השם-יתברך:
- יד. על-ידי זמר תבוא לידי שמחה והתלהבות:
- טו. כשתשמח את הצדיק, תוכל לעבד את השם-יתברך בשמחה:
- טז. מי שמפרסם את הצדיק זוכה לשמחה:
- יז. על-ידי בטחון בא שמחה:
- יח. על-ידי תנועות הגוף בא התלהבות הלב:
- יט. על-ידי אמונה שלמה תבוא למדרגה, שבתאוה בגוף ונפש לעבודת השם-יתברך:
- כ. מי שמשים עצמו כשירים, יזכה להתלהבות:
- כא. על-ידי שמחה תפיסת המח נתגדל:
- כב. השמחה היא סימן, שהוא זרע בירך ה':
- כג. הגשמים יורדין בזכות שמחת חתן וכלה:
- כד. על-ידי שמחה של מצוה הקדוש-ברוך-הוא מסוכך עליו:
- כה. על-ידי שמחה בשמחת תורה זוכה לעבד את השם-יתברך באהבה:

ספר שמחה המדות ה

כ. בְּשֵׁה־שְׂמֵחָה בָּאָה לְאָדָם פְּתֹאֹם, בְּיָדוּעַ
שִׁיבּוֹא לֹא חֶסֶד וּישׁוּעָה:

כ. עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה נִתְנַלָּה כְּבוֹדוֹ שֶׁל אָדָם, גַּם
יִזְכֶּה לְדַעַת:

חלק ב

א. מִי שֶׁהוּא שְׂמֵחַ תָּמִיד, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא
מִצְלִיחַ:

ב. הַנְּדָרִים וְהַנְּדָבוֹת מְבִיאִין שְׂמֵחָה:

השלמה

מְשִׁיחַ יְבוֹא בְּפֶתַע פְּתֹאֹם, וְעַל־יְדֵי־זֶה
מִחֲמַת שְׂמֵחָה יִפְתְּחוּ יִשְׂרָאֵל: (אמונה, לט)

עַל־יְדֵי רְנָה שֶׁל שְׂמֵחָה תִּהְיֶה בַּר דַּעַת: (דעת,
לב)

כְּשֶׁאֶחָד מְבִיָּה אוֹתָךְ וְאֶתָּה מְקַבֵּל בְּשְׂמֵחָה,
עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְכָבוֹד וְהַתְנַשְּׂאוֹת בְּשְׂמֵחָה:
(התנשאות, י)

הַשְּׂמֵחַ בְּיִסּוּרִים מְבִיא יְשׁוּעָה: (ישועה, ב)

מִי שֶׁצָּרִיךְ לְאִיזָה יְשׁוּעָה יִשְׂמַח אֶת הַצְּדִיק:
(ישועה, יא)

עַל-יְדֵי בְּטָחוֹן יִזְכֶּה לְשִׂמְחָה בְּחֶסֶד הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ: (ישועה, יז)

מִי שֶׁמֵתְפַלֵּל בְּשִׂמְחָה יִזְכֶּה לְשִׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ:
(ישועה, כב)

מִי שֶׁעוֹשֶׂה תַעֲנוּג לְאָב וּמְשִׁיחַ אוֹתוֹ, עַל-יְדֵי-
זֶה יִהְיֶה לוֹ חֶשֶׁק וְאַהֲבָה לְלִמּוֹד: (לימוד, א)

כְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר חֲדוּשֵׁי אוֹרֵיתָא, עַל-יְדֵי-זֶה
מְשִׁיחַ אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ: (לימוד, ג)

מִי שֶׁאֵין לוֹ הֶבְנָה בְּלִמּוּדוֹ, יִשְׁבֹּת אֶצֶל צַדִּיק,
גַּם עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְלִמּוֹד תּוֹרָה לְשִׂמְחָה; אוֹ
יִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת אֵיזָה תַעֲנוּג לְצַדִּיק; אוֹ יִלְמַד
בְּשִׂמְחָה; אוֹ יִקְבֹּל אֶת הַשְּׁבֹת בְּשִׂמְחָה; אוֹ
יִקְבֹּל הַצַּדִּיק בְּשִׂמְחָה: (לימוד, סא)

הַשְּׁבֹתָה תְּמִידִית מְסַגֵּל לְהַצְלָחָה: (ממון, מז)

כְּשֶׁיֵּשׁ לְאָדָם אוֹיְבִים וְאֵינוֹ חוֹשֵׁב אִיךָ לְנַקֵּם
בָּהֶם, אֵלָּא הוּא דְבוֹק בְּשִׂמְחָת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ,
עַל-יְדֵי-זֶה הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ כֹּחַ
לְנַקֵּם מֵהֶם: (מריבה, ח"א יט)

עַל-יְדֵי בְּטָחוֹן אוֹיְבָיו לֹא יִשְׁמְחוּ בְּצַרְתּוֹ:
(מריבה, ח"א נ)

מִי שֶׁאֵין מְבִישׁ פְּנֵי חֵבְרוֹ, לֹא יִשְׁמְחוּ אוֹיְבָיו
עָלָיו: (מריבה, ח"א נא)

עַל-יְדֵי תַפְלָה בְּשׁוּעָה, אוֹיְבָיו אֵינָם שְׂמֵחִים
עָלָיו: (מריבה, ח"א נה)

עַל-יְדֵי הַצַּעַר וְהַעֲצָבוֹת, בָּא מְרִיבָה בְּעוֹלָם,
וְעַל-יְדֵי הַשְּׂמֵחָה, בָּא שְׁלוֹם בְּעוֹלָם: (מריבה, ח"ב יג)

מִי שֶׁמֵתְפַלֵּל בְּשְׂמֵחָה, הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מְכַבֵּד אוֹתוֹ וּפּוֹקֵד אֶת לוֹחֲצָיו: (תפילה, נו)

עַל יְדֵי שְׂמֵחָה תָּבוֹא תַפְלָתְךָ בְּהִיכַל מֶלֶךְ:
(תפילה, ע)

מִי שֶׁשְׂמַח אֶת הַצַּדִּיק, תַּפְלָתוֹ נִשְׁמַעַת:
(תפילה, עה)

תַּפְלָה שֶׁהִיא בְּשְׂמֵחָה הִיא עֲרָבָה וּמְתוֹקָה
לְשֵׁם-יְתַבְרָךְ: (תפילה, פא)

עַל-יְדֵי שְׂמִיּעִין בְּשִׁבִיל דָּבָר שֶׁבְקָדְשָׁה,
עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְשְׂמֵחָה, גַּם זוֹכֵה לְרַפּוּאָה:
(ק' לקו"מ ח"ב, ו, א)

השתפכות הנפש

כִּשְׂאָדָם כָּל הַיּוֹם בְּשִׂמְחָה, אִזּוּ בְּנִקְל לֹו לְיִחַד
שָׁעָה בַיּוֹם לְשֹׁבֵר אֶת לְבוֹ וּלְהַשִּׁיחַ אֶת אֲשֶׁר עִם
לְבָבוֹ לְפָנָי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ, כִּמְבֹאֵר אֶעְלָנוּ כַּמָּה
פְּעָמִים, אֲבָל כְּשֵׁישׁ לֹו עֲצָבוֹת, חֶסֶם וְשָׁלוֹם,
קָשָׁה לֹו מְאֹד לְהִתְבּוֹדֵד וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו
יִתְבָּרַךְ: (יה)

אַחֲרַי לֵב נִשְׁבֵּר בָּא שִׂמְחָה; וְזֶה סִימָן אִם הָיָה
לֹו לֵב נִשְׁבֵּר, כְּשֶׁבֵּא אַחֲר־כֶּךָ לְשִׂמְחָה: (כא)
לֵב נִשְׁבֵּר וְעֲצָבוֹת אֵינֹו עֲנִין אֶחָד כָּלֵל, כִּי לֵב
נִשְׁבֵּר הוּא בְּלֵב, אֲבָל עֲצָבוֹת הוּא בָּא מִן
הַטְּחוּל, וְהוּא סֵטְרָא אַחֲרָא, וְהַקְּדוּשָׁה פְּרוּדָה הוּא
שׁוֹנֵא אוֹתָהּ, אֲבָל לֵב נִשְׁבֵּר הוּא חֲבִיב לְפָנָי
הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ וַיִּקָּר מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ. וְהָיָה
טוֹב, שִׁיְהִיָּה לְהֵאָדָם לֵב נִשְׁבֵּר כָּל הַיּוֹם, אֶךְ
אֲנָשִׁים כְּעֶרְכֶּכֶם אֵין יְכוּלִים לְקַיֵּם זֹאת, כִּי
יְכוּלִים לָבוֹא מִלֵּב נִשְׁבֵּר לְעֲצָבוֹת חֶסֶם וְשָׁלוֹם,
שְׁוִיָּה אֲסוּר לְהֵאָדָם לְגַמְרֵי. עַל־כֵּן צָרִיכִין לְיִחַד
אִיזָה שָׁעָה בַיּוֹם, שִׁיְהִיָּה לֹו לֵב נִשְׁבֵּר, דְּהֵינֹו

הַשְׁתַּפְּכוֹת שְׂמֵחָה הַנֶּפֶשׁ ט

לְהִתְבוֹדֵד וּלְשַׁבֵּר לְבוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲבָל שְׂאֵר
כָּל הַיּוֹם כִּלּוֹ יִהְיֶה רַק בְּשִׂמְחָה: (יט)

עֲצָבוֹת הוּא כְּמוֹ מִי שֶׁהוּא בְּכַעַס וּבְרָגֶז, כְּמִי
שֶׁמִּתְרַעַם וּמִתְלוֹנֵן עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, חֵם וְשָׁלוֹם, עַל
שְׂאֵינּוּ עוֹשֶׂה לוֹ רְצוֹנוֹ; אֲבָל לֵב נְשָׁבֵר הוּא כִּבֵּן
הַמִּתְחַטֵּא לְפָנֵי אָבִיו, כְּתִינוּק שֶׁקוֹבֵל וּבוֹכָה
לְפָנֵי אָבִיו עַל שֶׁנִּתְרַחַק מִמֶּנּוּ. וְעַיִן עוֹד בְּלִקוּטֵי
מוֹהַר"ן סִימָן ל"ד: (כ)

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבָרְכָה: זָמְרוּ לְמִי
שֶׁמִּנְצַחִין אוֹתוֹ וְשִׂמְחָה, כִּי צָרִיכִין לְנִצַּח אוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, כְּבִיכּוֹל. כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּדְמָה לְהָאָדָם,
שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ אֵינוֹ רוֹצֵה לְקָרְבוֹ מִחַמַּת
שֶׁקְלֵקֵל הִרְבֵּה וְגַם עֲכָשׁוּ אֵינוֹ מִתְנַהֵג כְּרְאוּי
כְּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ הָאָדָם לְחִזֵּק
עַצְמוֹ בְּיוֹתֵר וּלְהַשְׁתַּטַּח עַצְמוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ
וּלְפָרֵשׁ כִּפּוּי אֱלֹיו, שִׁירְחֵם עָלָיו וּיִקְרְבֵהוּ
לְעִבּוּדָתוֹ, כִּי אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת
אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי. נִמְצָא, שֶׁרוֹצֵה לְנִצַּח אֶת הַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ, כְּבִיכּוֹל, וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לוֹ שִׂמְחָה
מִזֶּה שֶׁמִּנְצַחִין אוֹתוֹ, כְּבִיכּוֹל. (וְעַיִן בְּ"לִקוּטֵי
מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן קכ"ד שְׁכַתֵּב שָׁם,

שמחת השמחה שיש לו להשם-יתברך מזה, על-כן הוא בעצמו שולח לו דבורים בפיו שיוכל לנצח אותו, כי בלי זה בודאי לא היה אפשר לבשר ודם לנצח את הקדוש-ברוך-הוא, אף השם-יתברך בעצמו מסייע לו בזה, כנ"ל): (כד)

כל אדם יש לו בחינת נגלה ונסתר וכו', וצריך כל אדם לעלות בכל פעם מדרגא לדרגא לעשות מהנסתר נגלה. וזה זוכין על-ידי למוד תורה ורבוי תפלות, שצריך ללמד תורה ולהרבות בתפלה לפני השם-יתברך, עד שינגלה לו הנסתר ממנו, ויהיה נעשה מהנסתר נגלה, ויהיה לו נסתר גבוה יותר. ואחר-כך יתפלל עוד, עד שיתגלה לו גם הנסתר הזה, וכן בכל פעם לילך מדרגא לדרגא גבוה יותר לבקש בכל פעם מהשם-יתברך להשיג הנסתר הגבוה יותר וכו', ועל-ידי-זה זוכין לשמחה ולעזות דקדשה, שעל-ידי-זה נכנסין אל הקדשה להתקרב לצדיקי אמת לקבל מהם האמונה הקדושה בשלמות גדול, וכל זה זוכין על-ידי תפילה בכונה שלמה, כי תפלה בכונה כולל הכל וכו', עין שם: (נד)

מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ

עֵקֶר הַהֶתְחִזְקוֹת שֶׁל כָּל אָדָם, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא
צָרִיךְ לְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְבַל יִפֹּל יוֹתֵר חֵם
וְשָׁלוֹם, וְעֵקֶר הַהֶתְחִזְקוֹת הוּא עַל-יְדֵי הַשֵּׁם
הַיְנוּ עַל-יְדֵי שֵׁם ה' וְשֵׁם הַצְּדִיקִים אֲמֵתִים
אֲשֶׁר שָׁמָּם נִקְרָא עָלָיו שְׁמֵהּ בְּחִינַת שֵׁם ה' כִּי
שָׁמוֹ יִתְבָּרַךְ מְשִׁתָּף בְּשֵׁמָם, כִּי זֶה עֵקֶר
הַהֶתְחִזְקוֹת וְהַשְׂמֵחָה, מֵה שְׂזָכִינוּ שֶׁלֹּא עָשִׂנוּ
גוֹי וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים, וְשֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא
עָלֵינוּ, שְׁמֵהּ בְּחִינַת שֵׁם ה', כִּי שָׁמוֹ יִתְבָּרַךְ
מְשִׁתָּף בְּשֵׁמָנוּ. וְזֶה עֵקֶר תְּקוּנָתָנוּ וַיִּשׁוּעַתָּנוּ "כִּי
לֹא יִטַּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ בְּעֶבְוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל". וְזֶה
עֵקֶר הַבְּטָחוֹן שֶׁלָּנוּ כִּי בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ בְּטָחוּנוּ.
וּבְזֶה יָכוֹל לְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֲפֹלוּ הַקַּל
שֶׁבַּבְקָלִים וְהַגְּרוּעַ שֶׁבַּגְּרוּעִים, אֲפֹלוּ פּוֹשְׁעֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאַחַר שְׁעֵדִין שֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו,
צָרִיךְ לְחִזֵּק וּלְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה מְאֹד.
מִכָּל שָׂכֵן, מִי שְׂזָכָה לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיקֵי אֲמֵת,
שֶׁבָּהֶם עֵקֶר הַגְּדֻלַּת שֵׁם ה', בְּוַדָּאֵי צָרִיךְ
לְשַׂמַּח מְאֹד בְּמַה שְׂזָכָה לְהִיּוֹת שָׁמָּם נִקְרָא
עָלָיו. כִּי בְּאֲמֵת מֵאַחַר שֵׁשׁ יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא

שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֵינוּ, אָנוּ מְחַיִּיבִים לְשִׁמְחָה כָּל
 יְמֵינוּ לְעוֹלָם, כִּי עֲדִין יֵשׁ לָנוּ תִקְוָה לְכָל
 הַטּוֹבוֹת וְלְכָל הַיְשׁוּעוֹת וְלְמַחִילַת עֲוֹנוֹת
 שְׁמָחָם עִקַּר הַדְּאָגוֹת וְהַעֲצָבוֹת בְּבַחֲיִנַת:
 "אֲדַאֵג מִחַטָּאתַי" (תהלים לח), כִּי תִכְרַף כְּשׁוֹזְכְּרִים
 בְּשֵׁם ה', וּמְחַיִּין אֶת עַצְמָם בְּזֶה מְאֹד בְּמָה
 שְׁשֵׁם ה' וְשֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו, עַל-יְדֵי-זֶה
 בְּעַצְמוֹ זוֹכִין לְמַחִילַת עֲוֹנוֹת, כִּי מִשֵּׁם נִמְשָׁךְ
 מְחִילָה וּסְלִיחָה וְכַפָּרָה לְכָל הָעֲוֹנוֹת כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר: וְכִפַּר עַל חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ (תהלים
 עט). כִּי כָּל הַסְּלִיחוֹת וְהַכַּפָּרוֹת נִמְשָׁכִין מִשְׁלֵשׁ
 עֲשִׂירֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, שְׁכַלָם נִמְשָׁכִין מִשֵּׁם
 ה' בְּבַחֲיִנַת: "אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבִי עַל פָּנֶיךָ
 וְקִרְאתִי בְשֵׁם ה' לְפָנֶיךָ" וְעַל-יְדֵי-זֶה "וְחַנּוּתִי
 אֶת אֲשֶׁר אֶחֱזוֹן" וְכו' (שְׁמוֹת לג) וְנֵאמַר: "וַיִּקְרָא
 בְשֵׁם ה' וַיַּעֲבֵר ה' עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא" וְכו' (שְׁמוֹת לד)
 שְׁנֵמְשָׁךְ עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַתְּגִלוֹת הַשְּׁלֵשׁ עֲשִׂירֵה
 מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, שֶׁהוּא רַק לְמַעַן שְׁמוֹ
 יִתְבָּרַךְ הַמְּשַׁתֵּף בְּשִׁמְנוֹ: (ח"ב אוֹת לד)

לְפַעֲמִים נִדְמָה לְאָדָם שֶׁרַחוֹק הוּא שִׁזְיֻכָּה
 לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא לְפִי גִדְל הַתְּרַחֲקוּתוֹ מִהַשֵּׁם-

יִתְבָּרֵךְ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה חֶזֶק וְאִמִּין
 בְּדַעְתּוֹ לְמִשְׁךָ וּלְהַשְׁתַּוְּקֶךָ וּלְהַתְנַעֲנַע תָּמִיד
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלַעֲשׂוֹת בְּשִׂמְחָה מִה שְׁיֻכַּל
 בְּעִבּוּדַת ה', וַיִּהְיֶה מְרוּצָה לְעִבּוּד אֶת ה'
 תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיָּיו גַּם בְּלֹא עוֹלָם הַבָּא. וְאִפְּלוּ
 אִם נִרְאָה לוֹ שְׂיִהְיֶה לוֹ גִּיהֲנוּם גַּם-כֵּן חֵם
 וְשָׁלוֹם, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, הוּא מְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת
 אֶת שְׁלוֹ תָּמִיד, וְלַעֲסֹק בְּעִבּוּדַת ה' כָּל מִה
 שְׁיֻכַּל לְחַטֵּף וְלַעֲשׂוֹת אִיזָה מְצוּה אֹ תוֹרָה
 וְתַפְלָה וְכִיּוֹצֵא, וְהוּא הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה: (אות ו)

וְהָעֶקֶר, לְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחָה בְּכָל מִינֵי
 עֲצוֹת, כִּי עֲצָבוֹת מְזִיק מְאֹד, עַל-כֵּן צָרִיךְ
 לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל כַּחוֹ לְהִרְחִיק וּלְגַרֵּשׁ אֶת
 הָעֲצָבוֹת וְהַמָּרָה שְׁחָרָה, הֵן עַל-יְדֵי שְׂיִחְפֵּשׁ
 וַיִּמְצָא בְּעֲצָמוֹ עֲדִין נִקְדוֹת טוֹבוֹת וְכוּ', הֵן
 עַל-יְדֵי שֶׁלֹא עָשִׂי גוֹי. וְעַל-פִּי-רַב אִי אֶפְשָׁר
 לְשַׂמַּח אֶת עֲצָמוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲנִינֵי צָחוּק
 וְשִׂחּוּק וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתְבֵנוּ כָּל זֶה בְּלִקְוֵי
 עֲצוֹת, בְּאוֹת שְׂמְחָה עֵין שָׁם: (ח"א אות לד)

וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהִזָּהֵר מְאֹד לִילֵךְ עַל הַרְף זֶה,
 כִּי הוּא כָּלֵל וַיְסוּד גָּדוֹל לְמִי שְׂיִרְצָה לְהִתְקַרֵּב

לְהַשִּׁיב־יְתִבְרַךְ לְבַל יֵאבֵד עוֹלָמוֹ לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם, כִּי הָעֶקֶר הוּא לְהִרְחִיק מֵעֲצָמוֹ עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׁחָרָה בְּכָל מָה דְאִפְשָׁר, כִּי רַב בְּנֵי אָדָם שְׁרַחֲוֹקִים מִהַשִּׁיב־יְתִבְרַךְ, עֶקֶר רַחֲוֹקָם הוּא מִחֲמַת מָרָה שְׁחָרָה וְעֲצָבוֹת, וּמִחֲמַת שְׁנוּפְלִים בְּדַעְתָּם עַל־יְדֵי שְׁרוּאִים בְּעֲצָמָם עֵצֶם קְלָקוֹלָם, שָׂרֵב מֵעֲשִׂיהֶם מְקַלְקְלִים כְּפִי מָה שִׂיּוּדַע כָּל אֶחָד בְּנִפְשׁוֹ אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמִכְאוּבָיו, וּמִחֲמַת זֶה הֵם נוֹפְלִים בְּדַעְתָּם, וְרַבָּם מִיֵּאֲשִׁים עֲצָמָם לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְאֵינָם מִתְפַּלְלִים בְּכּוֹנָה כָּלֵל, וְאֵינָם עוֹשִׂים בְּעֲבוֹדַת־הַשֵּׁם אֲפִלוּ מָה שְׁהָיוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת עֲדִין. עַל־כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁכִּיל מְאֹד עַל דְּבַר זֶה, כִּי הִרְבֵּה נִפְשׁוֹת שִׁקְעוּ עַל יְדֵי־זֶה, כִּי הֵיאֻשׁ חַס וְשָׁלוֹם קָשָׁה מִן הַכֹּל. עַל־כֵּן צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לִילֵךְ עִם הַדְּרֹךְ הַזֶּה הַנִּ"ל, לְחַפֵּשׂ בְּעֲצָמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּכָל פֶּעַם כִּדִּי לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לְהִתְפַּלֵּל בְּחִשְׁק וּבְחִיוֹת וּבְשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְשׁוּב אֶל הַשֵּׁם בְּאַמֶּת כַּנִּ"ל: (אות כז)

שיחות הַר"ן

אַחַר שְׂמֵחַת-תּוֹרָה הַיִּיתִי רָגִיל לָבוֹא אֵלָיו
 זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָהּ, וּבְכָל שָׁנָה כְּשֶׁבָאתִי אֵלָיו
 אַחַר שְׂמֵחַת-תּוֹרָה שָׁאַל אוֹתִי אִם הַיִּיתִי
 שְׂמֵחַ בְּשְׂמֵחַת-תּוֹרָה. וְסִפֵּר לִי כִּמָּה פְּעָמִים
 אֵיךְ הָיוּ הָעוֹלָם שְׂמֵחִים בְּבֵיתוֹ, וְהָיָה לוֹ נַחַת
 גָּדוֹל מְזֵה, וְכֵן עוֹד פַּעַם אַחַת בְּאַמְצַע הַשָּׁנָה
 דִּבֵּר עִמִּי מֵעַנְיֵן שְׂמֵחַת-תּוֹרָה אִם אֲנִי מְרַגֵּישׁ
 שְׂמֵחָה בְּלִבִּי אֹז, אוֹ עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַר
 בַּשָּׁנָה, אִם אֲנִי מְרַגֵּישׁ שְׂמֵחָה בְּלִבִּי (וּבְרוּךְ
 ה' שֶׁעֲזָרְנִי בְּחֶסֶדּוֹ הַגָּדוֹל לְשִׂמְחַת בְּכָל לֵב כִּמָּה
 פְּעָמִים בַּשָּׁנָה. וְהִרְגֵּשְׁתִּי הַשְׂמֵחָה בְּלִבִּי מֵה
 שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְסַפֵּר לְחֵבְרוֹ כָּלֵל. כִּי שְׂמֵחַת
 יְהוּדוּתֵנוּ מֵה שְׂזָכִינוּ לְהִיּוֹת מְזִרְעֵ יִשְׂרָאֵל,
 וּלְהֵאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא לְכָל חַד כְּפּוֹם מֵה
 דְּמִשְׁעַר בְּלִבָּהּ, וְאִי-אֶפְשָׁר לְסַפֵּר לְחֵבְרוֹ
 כָּלֵל. כִּמוֹ שְׂמֵבְאָר אֶעְלָנוּ כִּמָּה פְּעָמִים, בְּפָרֵט
 בְּחִינַת הַדְּבָקוֹת שְׂמֵרַגֵּישִׁין בְּשַׁעַת הַשְׂמֵחָה,
 אֶפִּילוֹ הַפְּחוֹת שְׂבִיִּשְׂרָאֵל, זֶה אִי-אֶפְשָׁר
 לְסַפֵּר כָּלֵל) כִּי חֶפְצוֹ וְרָצוֹנוֹ הָיָה מְאֹד שֶׁנִּהְיָה
 שְׂמֵחִים בְּכָל הַשָּׁנָה בְּלָהּ, בְּפָרֵט בְּשְׂמֵחַת-

תורה ופורים ובשבת ויום-טוב. וספר לי
שפעם אחת בשמחת-תורה רקד בעצמו לבדו
בחדרו בלי סיועת אנשים אחרים: (אות רצט)

חזק את אחד להיות בשמחה ואמר שראוי
לו לשמח בהשם-יתברך. ואף-על-פי שאין
אתם יודעים מגדלת השם-יתברך, ראוי לכם
לסמך עלי, כי אני יודע מגדלתו יתברך.
והזכיר אז הפסוק (תהלים קלה): "כי אני ידעתי כי
גדול ה' וכו', גם ראוי לכם לשמח בי מה
שזכיתם שיהיה לכם רבי כזה. גם חזק את
אחד שישמח את עצמו אפלו בעסקי חל.
ואמר לו בודאי כן-הוא, שבתחלה צריכין
לשמח עצמו במלי דעלמא בכל מה שיכולין,
ואחר-כך באין לשמחה אמיתית: (אות קעז)

שיך לסימן י"ז בלקוטי תנינא המתחיל צריך
לזהר מאד להיות בשמחה בשבת וכו' כל זה
אמר בליל שבת קדש ובתחלה שאל אותי:
האטה שמח בשבת. השבתי אני לפעמים
נתעורר עלי איזה יראה בשבת שקורין
"פרום". ואמרתי לו בזו הלשון: איך בין
אמאל פרום. והשיב: לא-כך הוא. העקר הוא

שְׂמֵחָה. וְאִזּוֹ הוֹכִיחַ אוֹתִי הַרְבֵּה לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה דִּיקָא בְּשַׁבָּת. וְאִזּוֹ אָמַר כָּל הָעֵינַיִן
הַנִּדְפָּס בְּ"לְקוּטֵי הַתְּנִינָא" סִימָן י"ז הַנְּזָכָר לְעֵיל,
מֵעֵינַיִן מַעֲלֵת הַשְּׂמֵחָה בְּשַׁבָּת. וְנִכְלָל שָׁם שְׁנַיִם
הִירָאָה עֵקֶר עֲלִיתָה עַל־יְדֵי הַשְּׂמֵחָה שֶׁל שַׁבָּת
דִּיקָא הֵינּוּ שְׁעֵקֶר הוּא רַק הַשְּׂמֵחָה בְּשַׁבָּת,
וְאִזּוֹ דִּיקָא עוֹלָה הִירָאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מַה
שְּׁקוֹרִין "פְּרוּם". וְהֶאֱרִיךְ הַרְבֵּה בְּשִׂיחָה
הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, וְהוֹכִיחַ אוֹתָנוּ וְאוֹתֵי בְּיֹתֵר,
לְהִתְנַבֵּר לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב בְּשַׁבָּת,
וְלְהִרְבּוֹת בְּתַעֲנוּגֵי שַׁבָּת וְכוּ' כַּנִּדְפָּס שָׁם.
וְאָמַר: הֲלֹא כָּל הוֹצָאוֹתַי שֶׁל אָדָם קְצוּבִין
חוּץ מֵהוֹצָאוֹת שַׁבָּתוֹת וְיוֹם טוֹב וְכוּ'. וְאָמַר:
הֲלֹא גַם בַּעַל־הַבַּיִת פָּשׁוּט הוּא שְׂמֵחַ בְּשַׁבָּת
בְּהַדְּגָיִם וְהַזּוֹפִיָּצָא (מֵרַק) שְׁלוֹ. וְאַחֲר־כֵּן אָמַר
לִי: עֲתָה יֵהֵא לָךְ מַמָּה לְהִיּוֹת בְּמָרָה שְׁחוֹרָה.
כְּוִנָּתוֹ: כִּי מֵאַחַר שֶׁהוֹכִיחַ אוֹתִי הַרְבֵּה לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה בְּשַׁבָּת, יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂאֵהֲיָה חֵם
וְשִׁלּוּם בְּמָרָה שְׁחוֹרָה בְּיֹתֵר מְזִה בְּעֶצְמוֹ,
מִחֲמַת שְׁצָרִיכִין לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה בְּשַׁבָּת, וְאֵינִי
זוֹכֵה לָזֶה (וּבְאַמֶּת כִּיִּן מְאֹד לְמַחֲשַׁבְתִּי בְּזֶה

כִּי תִכְרַךְ בְּעֵת אֲמִירְתּוֹ כָּל הַנִּזְכָּר לְעִיל,
הִתְחִיל לַעֲלוֹת עַל מַחְשַׁבְתִּי דְאָגוֹת אֵיךְ זוֹכִין
לְשִׂמְחָה בְּשַׁבָּת). וּבִזְהָ שֶׁאָמַר דְּבוּרָיו
הַקְּדוּשִׁים הָאֵלוּ "עָתָה יִהְיֶה לְךָ" וְכוּ', בָּזָה נֶחֱם
וְחִזַּק אוֹתִי הַרְבֵּה, שֶׁעַל כָּל פָּנִים לֹא יִהְיֶה לִי
מָרָה שְׁחוּרָה מִזֶּה בְּעֶצְמוֹ, שֶׁאֲנִי מְחַיֵּב לְשִׂמְחָה
בְּשַׁבָּת וְכוּ"ל:

גַּם בְּעֵת שֶׁהָיָה מְרַבֵּה לְהוֹכִיחַ אוֹתִי עַל־זֶה
לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ בְּשַׁבָּת, אָז עָנִיתִי וְאָמַרְתִּי: אֲנִי
חָפִיץ וְרוֹצֵה מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה בְּשַׁבָּת
(וְכוֹנֵנְתִי הָיָה אִם אֵינִי זוֹכֵה לְשִׂמְחָה בְּשַׁבָּת עַל
כָּל פָּנִים אֲנִי רוֹצֵה מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.
וְכִבֵּר שָׁמַעְתִּי הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ מִגְּדֹל מַעֲלַת הַרְצוֹן
וְהַכְּסוּפִין וְכוּ'). עָנָה וְאָמַר לְהָעוֹלָם: הַשְּׁמַעְתֶּם
מָה שֶׁהוּא אוֹמֵר הֵיטֵב אֲשֶׁר דִּבֶּר. גַּם הוֹכִיחַ
אוֹתָנוּ אָז לֵאמֹר זְמִירוֹת בְּשַׁבָּת הַרְבֵּה, וְלִבְלִי
לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ מֵאִיזָה בְּנֵי־אָדָם
הַיּוֹשְׁבִים עַל הַשְּׁלֶחַן שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁאֵין רְצוֹנָם
בָּזָה, רַק לְהִתְחַזֵּק לֵאמֹר זְמִירוֹת בְּשִׂמְחָה
וְלְהִנְהִיג הַשְּׁלֶחַן כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת בְּשִׂמְחָה
גְּדוֹלָה, כִּי עֶקֶר הוּא הַשְּׂמֵחָה בְּשַׁבָּת: (אוֹת קִנְיָה)

בְּעֵינַי הַתְּפִלָּה. לְפַעֲמִים אֵין לְהֶאָדָם שׁוֹם
 הַתְּלַהֲבוֹת בְּהַתְּפִלָּה, וְצָרִיכִין לַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ
 הַתְּלַהֲבוֹת וְחֲמִימוֹת וְלֵב בּוֹעֵר לְהַתְּפִלָּה,
 כְּמוֹ לְמַשָּׁל שֶׁנִּמְצָא לְפַעֲמִים שֶׁהֶאָדָם עוֹשֶׂה
 לְעַצְמוֹ רְגֵז עַד שֶׁבָּא בְכַעַס וְנִתְרַגֵּז. כְּמוֹ
 שְׂאוֹמְרִים הָעוֹלָם בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכֶּנּוּ עַר שְׁנִינְצֵט
 זִיד אֵיין רְגֵז. כְּמוֹ-כֵן מִמָּשׁ בִּקְדָשָׁה בְּעֵינַי
 הַתְּפִלָּה, צָרִיכִים לְפַעֲמִים לַעֲשׂוֹת לְעַצְמוֹ רְגֵז
 וַיַּעֲשֶׂה לוֹ חֲמִימוֹת וְתַבְעֵרַת הַלֵּב בְּדַבּוּרֵי
 הַתְּפִלָּה אֲזוּי וּוִיא אֵיִינָר שְׁנִינְצֵט זִיד אֵ רְגֵז,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה יָבוֹא אַחֲר־כֵּךְ בְּאַמַּת לְהַתְּלַהֲבוֹת
 וְחֲמִימוֹת הַלֵּב בְּהַתְּפִלָּה, וַיִּזְכֶּה שֶׁיִּבְעֵר לְבוֹ
 לְהַשִּׁם-יִתְבָּרֵךְ וַיִּתְפַּלֵּל בְּהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוֹל. וְכֵן
 בְּעֵינַי הַשְּׂמֵחָה, בְּפֶרֶט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה
 שְׁצָרִיכִין שֶׁתְּהִיָּה הַתְּפִלָּה בְּשְׂמֵחָה גְּדוֹלָה,
 וְצָרִיכִין לְהַכְרִיחַ עַצְמוֹ לְשִׂמְחָה עַצְמוֹ בְּכָל מָה
 שְׁיִכּוֹל, בְּיַד לְזִכּוֹת לְשְׂמֵחָה וּבְפֶרֶט בְּשַׁעַת
 הַתְּפִלָּה וְכַמוֹבָא (לְקו"מ ח"א רפב) עַל פְּסוּק: אֲזַמְּרָה
 לְאֵלֶיךָ בְּעוֹדֵי וְכו' (תהלים קד, לג), עֵינַי שָׂם. וְאִם
 לְפַעֲמִים דַּעְתּוֹ מְבִלְבָּל, וְאֵינּוּ יָכוֹל בְּשׁוֹם אִפֵּן
 לְשִׂמְחָה עַצְמוֹ, אִז עֲצָתוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה עַצְמוֹ כְּאֵלוֹ

הוא שְׁמֵחָה, וְאֵף־עַל־פִּי שְׁבֵת־חֶלְהָ עֲדִין אִין
הַשְּׂמֵחָה בְּאַמֶּת בְּלֵב, אֵף־עַל־פִּי־כֵן, עַל־יְדֵי
שְׁעוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא שְׁמֵחָה, עַל־יְדֵי־זֶה
יִזְכֶּה אַחֲר־כֶּךָ בְּאַמֶּת לְשְׂמֵחָה. וְעֵצָה זֹאת הִיא
עֵצָה גְּדוֹלָה מְאֹד גַּם בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּקִדְשָׁה,
שְׁבֵת־חֶלְהָ צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא
לְהוֹט אַחֲרֵי אֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה, וְאַחֲר־כֶּךָ
זוֹכִין בְּאַמֶּת לְזֶה. וְהֵבֵן מְאֹד: (אות עד)

"זִמְרוּ לְמִי שֶׁמְנַצְחִין אֹתוֹ וְשְׂמֵחָה" (פסחים קיט.),
כִּי צְרִיכִין לְנַצַּח אֹתוֹ יְתִבְרַךְ כְּבִיכּוֹל. כִּי אֵף־
עַל־פִּי שֶׁנִּדְמָה לְהָאָדָם שֶׁהַשֵּׁם־יְתִבְרַךְ אִינוֹ
רוֹצֵה לְקָרְבוֹ מִחֲמַת שֶׁקְלֵקֵל הִרְבֵּה. וְגַם עֲכָשׁוֹ
אִינוֹ מִתְנַהֵג כְּרְאוּי בְּרִצּוֹנוֹ יְתִבְרַךְ, אֵף־עַל־
פִּי־כֵן צְרִיךְ הָאָדָם לְחַזֵּק עֲצָמוֹ בְּיִזְתָּר
וּלְהַשְׁתַּטַּח עֲצָמוֹ לְפָנָיו וּלְפָרֵשׁ כַּפָּיו אֵלָיו
יְתִבְרַךְ שִׁירָחַם עָלָיו וַיִּקְרְבֵהוּ לְעַבּוֹדָתוֹ, כִּי
אֵף־עַל־פִּי־כֵן אֲנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵלִי. נִמְצָא
שֶׁרוֹצֵה לְנַצַּח אֶת הַשֵּׁם־יְתִבְרַךְ כְּבִיכּוֹל
וְהַשֵּׁם־יְתִבְרַךְ יֵשׁ לוֹ שְׂמֵחָה מְזִה שֶׁמְנַצְחִין
אֹתוֹ כְּבִיכּוֹל: (אות סט)

עַל-יְדֵי מָרָה שְׁחֹרָה וְעֵצְבוֹת אֵינָם יוֹדְעִים
 מִשְׁמוֹ. וְאָמַר בְּדֶרֶךְ צַחֻת, שֶׁהֵמֶת כְּשֹׁשׂוֹאֲלִין
 אוֹתוֹ שִׁיאֲמַר שְׁמוֹ הוּא שׁוֹכֵחַ אֶת שְׁמוֹ
 כְּמוֹבָא. וְזֶה מִחֲמַת שֶׁהֵמֶת הוּא בְּעֵצְבוֹת
 וּמָרָה שְׁחֹרָה מְאֹד עַל-כֵּן אֵינּוּ יוֹדַע מִשְׁמוֹ.
 וְהַכֹּל שְׁצָרִיךְ לְזַהַר מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה תָּמִיד. וְאִפִּילוּ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא,
 דִּהְיִנוּ שֶׁהוּא חַס וְשָׁלוֹם רְחוּק מְאֹד מֵהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ לוֹ לְשִׂמְחָה מְאֹד שֶׁלֹּא
 עָשָׂהוּ גּוֹי. וּכְבָר מְבֹאֵר שְׁעַל עֲנִינֵי מַעֲשָׂיו
 אֲשֶׁר אֵינָם כָּרְאוּי נִגְדּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל-זֶה צָרִיכִין
 לְיִיחָד שָׁעָה בַּיּוֹם לְהִתְבּוֹדֵד וּלְשַׁבֵּר לְבוֹ לְפָנָיו
 יִתְבָּרַךְ כְּמְבֹאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר (לקו"מ ח"ב, כה). וְגַם
 אוֹתָהּ הַשָּׁעָה אָסוּר שִׁיְהִיָּה לוֹ עֵצְבוֹת רַק לֵב
 נְשֻׁבָר, אֲבָל שְׂאֵר כָּל הַיּוֹם יְהִיָּה רַק בְּשִׂמְחָה.
 גַּם עַל-יְדֵי הַשִּׂמְחָה יְכוֹלִין לְהִתְיַוֵּת אָדָם אַחֵר.
 כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שִׁישׁ לָהֶם יְסוּרִים גְּדוֹלִים
 וְנוֹרָאִים רַחֲמָנָא לְעֵלְוֵן וְאִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְסַפֵּר
 מֵהַ שְׁבִלְבָם. וְהֵם הָיוּ רוֹעִים לְסַפֵּר אֶךְ אֵין
 לָהֶם בְּפָנָיו מִי לְסַפֵּר וּלְהַשִּׁיחַ עִמּוֹ אֶת כָּל
 אֲשֶׁר עִם לְבָבָם. וְהֵם הוֹלְכִים מְלֵאִים יְסוּרִים

וְדַאֲגוֹת, וּכְשֶׁבֵּא אָדָם עִם פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת יְכוּל
 לְהַחֲיֹת אוֹתָם מִמֶּשׁ, וּלְהַחֲיֹת אָדָם אִינוּ דְּבַר
 רִיק כִּי הוּא דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד. וְכִמוֹ שְׂמוּבָא
 בְּגִמְרָא: מֵהֵנִי תִּירִי בְּדַחֵי שְׂזֹכּוֹ לְמָה שְׂזֹכּוֹ עַל־
 יְדֵי־זֶה שֶׁהָיוּ מְשַׂמְּחִים בְּנֵי אָדָם: (אות מג)

כְּשֶׁהָאָדָם כָּל הַיּוֹם בְּשִׂמְחָה אֵיזִי בְּנִקְל לֹ
 לְיִחַד לוֹ שָׁעָה בַּיּוֹם לְשִׁבֵּר אֶת לְבוֹ וּלְהַשִּׁיחַ
 אֶת אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.
 כְּמִבְּאֵר אֶצְלָנוּ כַּמָּה פְּעָמִים, אֲבָל כְּשֵׁישׁ לוֹ
 עֲצָבוֹת חֵם וְשָׁלוֹם קָשָׁה לוֹ לְהִתְבוּדֵד וּלְפָרֵשׁ
 שִׂיחָתוֹ. וְעַיִן בְּמָקוֹם אַחֵר (לקו"מ ח"א מ"ב, רפב) כַּמָּה
 הָאָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ תָּמִיד
 וּבִיּוֹתֵר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְשִׁצְרִיכִין לְהַכְרִיחַ
 עַצְמוֹ בְּכָל כַּחוֹתָיו לְזִכּוֹת לְשִׂמְחָה. וְאָמַר, כִּי
 לְזִכּוֹת לְשִׂמְחָה, זֶה קָשָׁה וְכִבֵּד לְהָאָדָם לְזִכּוֹת
 לָזֶה, יוֹתֵר מִשָּׂאֵר כָּל הָעֲבוֹדוֹת. עָנָה וְאָמַר:
 כִּפִּי הִנְרָאָה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְשִׂמְחָה, כִּי
 אִם עַל־ יְדֵי עֲנִינֵי שְׂטוֹת, לַעֲשׂוֹת עַצְמוֹ
 כְּשׁוֹטֵה, וְלַעֲשׂוֹת עֲנִינֵי צְחוּק וּשְׂטוֹת וְכוּ'
 כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, וְרַק עַל־יְדֵי־זֶה בָּאִין
 לְשִׂמְחָה. כְּשֶׁהָאָדָם זוֹכֵה לְשִׂמְחָה, אֵיזִי הַשֵּׁם־

יְתַבְרַךְ בְּעֶצְמוֹ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ וּמְצִיל אוֹתוֹ מִפְּנֵים
הַבְּרִית: (אות כ)

אָמַר: בְּהוֹדוֹ שְׂאוֹמְרִים בְּעֶרְבַּ שַׁבָּת בְּמִנְחָה
יְכוּלִין לְשַׁבֵּר לְבוֹ מְאֹד וּלְפָרֵשׁ כָּל שְׂיַחַתוֹ שֵׁם
כִּי שֵׁם מְדַבֵּר מִעֲנִין צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ מְאֹד וּמִעֲנִין
צָעָקָה עַל כָּל דָּבָר, וְהוּא מוּבֵן לְכֹל.
בְּשְׂאוֹמְרִים וּכְלֵהוֹן מִתְעַפְּרִין בְּנִשְׁמָתִין חֲדָתִין
רְאוּי לְהִתְעוֹרֵר מְאֹד בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה
וְהִתְלַהֲבוֹת גְּדוּל: (אות ער)

לְעֲנִין קְדִישַׁת שַׁבָּת אָמַר, שְׂשַׁבָּת הוֹמָה כְּמוֹ
שֵׁשׁ חֲתָנָה גְּדוּלָה מְאֹד וּשְׂמִחִים וּמְרַקְדִים
שֵׁם הִרְבֵּה מְאֹד מְאֹד בְּשִׂמְחָה וְחֲדוּה גְּדוּלָה.
וְעוֹמֵד אֶחָד וּמְלַבִּישׁ עֶצְמוֹ בְּבִגְדָיו הַיְקָרִים
וְרִץ מְהֵרָה וְרוּצָה לְכַנֵּס וּלְשִׂמְחָה שֵׁם. אָבֵל
צָרִיכִים זְכִיָּה שְׂיוֹכֵל לְרֵאוֹתוֹ מִן הַתְּרַכִּים
מִתּוֹךְ סֶדֶק קָטָן (שְׂקוֹרִין שְׂפִאֲרִינֵע): (אות רנד)

חיי מוהר"ן

אמר: מהנגלות שלי אין אתם צריכים ללמד, הינו אף-על-פי שכפי שאתם רואין ממני, נדמה לכם שאני על-פירב בעצבות, אין אתם צריכים ללמד מזה, רק להיות בשמחה תמיד, כי האם אתם מדמים עצמכם אלי בכל הדברים לעשות כמוני. גם באמת אני בשמחה, רק מחמת שאני צריך תמיד לפנות הדרך; במקום שהיה תהו ומדבר לעשות שם דרך, לקצץ משם כל המעכבים שם את הדרך, וצריכים לקצץ שם אילנות הגדלים שם מאלפים שנים ולהיות הולך ושוב אנה ואנה, לקצץ ולחזור ולקצץ, כדי שיהיה הדרך כבושה לרבים, שיוכלו רבים לילך באותו הדרך, ומחמת יגיעות כאלו הוא בדאנה על-פירב. ואמר אז, שגם רבי שמעון שיך לזה, הינו לבחינת פנוי הדרך:

גם כבר שמענו, שמחמת שמשפחתו באה ממלכות בית-דוד, כידוע להעולם, על-כן על-פירב הם הולכים בלב נשבר, ואין רגילים בפנים שזחקות, כי דוד המלך עליו השלום יסד ספר תהלים, שרבו הוא דברי כבושים היוצאים

מִלֵּב נִשְׁפָּר, כִּי כָּל דְּבָרָיו הֵם רַק צְעָקוֹת
 וְתַחֲנוּנִים בְּלֵב נִשְׁפָּר מְאֹד, עַל־כֵּן גַּם זָרְעוֹ עָתָה
 יֵשׁ לָהֶם לֵב נִשְׁפָּר עַל־פִּי הָרֹב, כִּי גַם הָרֹב רַבִּי
 בָּרוּךְ (אח אימו של רבנו) אֵין רָגִיל בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת וְלֵב
 שְׂמֵחַ, רַק בְּלֵב נִשְׁפָּר, אֲבָל אָנוּ מְזַהְרִים לְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה תָּמִיד: (ימי נעוריו – יגיעתו ומירחתו, ו, 1)

הַלֵּךְ אָנָּה וְאָנָּה בַּבַּיִת הַמֵּיחָד, שְׂהִיָּה לוֹ פֹּה
 בְּבִרְסָלָב, וְסִפֵּר עִמִּי מֵעַנְיֵן דְּרַבִּי עֲבוּדָת ה',
 שֵׁישׁ לְפַעֲמִים עַל־פִּי־רֹב יִסּוּרִים גְּדוּלִים
 לְעֲבוּדָתוֹ וְאַחֲר־כֵּךְ מִנִּיחִין לוֹ לְפַעֲמִים מְעַט וַיֵּשׁ
 לוֹ אִיזָה נִיחָא, בְּיָדוּעַ לְמִי שֶׁנִּכְנַס קֶצֶת בְּעֲבוּדָת
 ה'. עָנָה וְאָמַר: אֵין רִשָּׁאִים לְוִיתָר לְהַשְׂמִי־תְּבָרֵךְ.
 וְאָמַר בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵנּוּ בְּזֶה הַלִּשׁוֹן: מַעַ טָאָר דְּעַם
 אִיִּבְעַר שִׁטָּן נִיט נָאֵךְ גַּעֲבִין. כְּלוּמַר, שְׂבַת־חֻלָּה
 הָיָה לוֹ יִסּוּרִים וּבְלִבּוּלִים וְאַחֲר־כֵּךְ, כְּשֵׁישׁ לוֹ
 נִיחָא קֶצֶת, יֵאמֵר שְׂכַבְר מִלֵּא הַשְׂמִי־תְּבָרֵךְ
 שְׂאֵלָתוֹ וְאֵין צְרִיכִים לְהַפְצִירוֹ עוֹד. כִּי בְּאֵמֶת
 עֲדִין לֹא נָתַן הַשְׂמִי־תְּבָרֵךְ הִישׁוּעָה בְּשִׁלְמוֹת
 וְעֲדִין צְרִיכִין לְהַסְתַּכֵּל לִישׁוּעָה וּלְהַתְחַטֵּא לְפָנָיו
 הָרַבָּה כְּבֵן הַמֶּת־חַטָּא לְפָנָיו אָבִיו וּלְהַרְבּוֹת
 בְּגַעְנוּעִים וְהַפְצָרוֹת וְכוּ', שִׁיעוֹר לוֹ הַשְׂמִי־תְּבָרֵךְ
 עוֹד וְעוֹד וְכוּ':

אַחֲר־כֵּן אָמַר: אֲבָל לָכֶם אֵין צְרִיכִין לוֹמַר
זאת, כִּי אַתֶּם צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד.
כְּלוּמַר, שְׂאֵם נְחוּשׁ בְּכָל עֵת אֲפֹלוּ כְּשֵׁהשֵׁם
יִתְבָּרֵךְ מְרוֹיַח לָנוּ קִצֵּת לַחֲשֵׁב תָּמִיד עַל חֶסְרוֹן
הַיְשׁוּעָה הַמְּכַרְחַת לָנוּ עוֹד, אִם־כֵּן תִּתְנַבֵּר חֵם
וְשִׁלּוּם הַמָּרָה שְׁחוּרָה וְהָעֲצָבוֹת בְּיוֹתֵר, אֲשֶׁר
זאת הַמָּרָה שֶׁל עֲצָבוֹת מְזַקֶּת לָנוּ לְעִבּוּדָתוֹ
יִתְבָּרֵךְ יוֹתֵר מִהַכֹּל, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִתְחַזֵּק
לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד אִיךְ שֶׁהוּא, עַל־כֵּן אֲפֹלוּ
בְּעֵת הַצַּעַר וְהִרְחוּק מִעִבּוּדָתוֹ צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק
לְהִיּוֹת אִךְ שְׂמֵחַ תָּמִיד, וְלִשְׂמַח אֶת עַצְמוֹ בְּכָל
מָה דְאֲפֹשֶׁר בְּמָה שְׂמוּצָא בְּעַצְמוֹ אִיזָה נְקֻדָּה
טוֹבָה עֲדִין, וּבְמָה שְׂזָכָה שְׁלֵא עֲשָׂאוּ גוֹי וּכְיוּצָא
בְּזָה, וְלִהְפֹךְ כָּל הַיְגוֹן וְאֲנָחָה וְהַצַּעַר וְיִסּוּרִין
לְשִׂמְחָה לוֹמַר: אֶף־עַל־פִּי שְׂאֲנִי כִּמוֹ שְׂאֲנִי, אֶף־
עַל־פִּי־כֵן זָכִיתִי לְהִיּוֹת מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל, וְלִקְיָם
כְּמָה מְצוּוֹת בְּכָל יוֹם: צִיצִית וְתַפִּילִין וְקַרְיָאת
שְׁמַע וְצַדִּיקָה וּכְיוּצָא; וְאֶף־עַל־פִּי שְׂעֵשִׂית
הַמְצוּוֹת הֵם כִּמוֹ שֶׁהֵם, אֶף־עַל־פִּי־כֵן עַל־כָּל־
פָּנִים יֵשׁ בָּהֶם נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת מְאֹד, שְׁנַעֲשֶׂה מֵהֶם
שְׂעֵשׂוּעִים גְּדוּלִים לְמַעַלָּה, וְאֲפֹלוּ עַל־יְדֵי
הַמְצוּוֹת שְׁנַעֲשִׂין עַל־יְדֵי פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל

זמן ששם ישראל נקרא עליו, מתפאר בו השם
 יתברך הרבה בבחינת: "ישראל אשר בך
 אתפאר" (ישעיה מט), וכמבאר בדברינו בענין זה
 תלי תלים של הלכות, כמה וכמה דרכי עצות,
 איך לשמח את עצמו תמיד, יהיה איך שיהיה.
 אשרי שיאחו בהם:

ועל-פי-רב צריכין לשמח את עצמו במלי
 דשטותא, לעשות עניני צחוק ומלתא
 דבדיחותא, כדי לשמח את עצמו במה
 דאפשר, ועל-פי-רב אי אפשר לשמח את עצמו
 כי אם על-ידי-זה, כי המרה שחורה והעצבות
 מתגבר על האדם יותר מן הכל, וקשה לשברה
 יותר מכל המדות, ומזקת להאדם מאד יותר
 מהכל, וכל עקר התרחקות כל אדם מהשם-
 יתברך היא רק מחמת עצבות ומרה שחורה;
 על-כן צריכין לראות לשמח את עצמו בכל
 הכחות בכל מה דאפשר, אפלו בעת שצר
 להאדם ודחוק לו מאד בגשמיות וברוחניות, הן
 בפרנסת הנפש הן בפרנסת הגוף, אף-על-פי-
 כן צריך לראות לבטח בה' תמיד, שסוף כל
 סוף לא יעזב ה' אותו לנצח, חלילה, ולשמח
 את עצמו בכל מה דאפשר; מכל-שכן כשהשם-

יִתְבָּרַךְ מֵרְחִיב לוֹ בְּעֵת צָרְתוֹ וְדַחְקוֹ וַיֵּשׁ לוֹ
 אֵיזָה נִיחָא בְּעֵלְמָא, בְּוֵדַאי צָרִיד לְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה תָּמִיד וּלְהַגְדִּיל הַשְׂמֵחָה בְּיוֹתֵר:

וְהַבֵּן דְּבָרִים אֵלּוּ, כִּי דְבָרֵי רַבְּנּוּ זְכוּרֵנוּ
 לְבָרְכָה הֵם עֵמְקִים מְאֹד, וְעַקֵּר הָעֵמְקוֹת הוּא
 לְהַבִּין הַדְּבָרִים לְקִיּוֹם בְּפִשְׁיטוֹת גָּמוּר. וְאַף־
 עַל־פִּי שְׂאֵת־רַכָּךְ הָיָה נִרְאָה כְּאֵלּוּ סוֹתֵר רַבְּנּוּ
 זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה בְּעֵצְמוֹ הַדְּבָרִים שְׂאֵמֵר לְפָנַי,
 שְׂאֵיִן צָרִיכִין לְוֹתֵר לְהַשְׂמֵי־יִתְבָּרַךְ, מִחֲמַת שְׂאֵנּוּ
 צָרִיכִין לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, אַף־עַל־פִּי־כֵן
 הַדְּבָרִים נִצְרָכִים מְאֹד לְפָנַי וּלְפָנַי בְּנִי־אָדָם
 כְּגִילָנוּ, כִּי הִבְנֵתִי כְּוֹנֵתוֹ קֶצֶת, שְׂרוּצָה שְׂלֵא
 נִפְל חָם וְשָׁלוֹם לְעֵצְבוֹת עַל־יְדֵי־זָה מִחֲמַת
 שְׂנַחֲשֵׁב תָּמִיד אֶפְלוֹ בְּעֵת הַהִרְחָבָה עַל הַסְּרוֹן
 הַיְשׁוּעָה הַחֲסָרָה עֲדִין, כִּי בְּאַמַּת צָרִיכִין לְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, אֶפְלוֹ בְּעֵצֶם הַדְּחָקוֹת בְּעִבּוּדַת
 הַשֵּׁם וּבְגִדְל הָרְחוּק, וְגַם אִם יֵשׁ לוֹ עוֹד לְזָה
 שְׂאֵר יְסוּרִים מִפְּרָנְסָה וּמוֹנְעִים וְכוּ', אַף־עַל־פִּי־
 כֵן צָרִיד לְשִׂמְחָה אֶת עֵצְמוֹ בְּמָה שְׂיֻכַּל כְּנִ"ל,
 מְכַל שְׂכֵן כְּשִׂמְנִיחַ לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו
 וּמֵרְחִיב לוֹ קֶצֶת, אֲבָל אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵל יַעֲלֶה
 עַל דַּעְתּוֹ, שְׂכַבֵּר הַגִּיעַ לְמָה שְׂצָרִיד וּכְבָר אֵיִן

חָסֵר לוֹ כָּלֹם בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כָּאֱלוֹ הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ נָתַן לוֹ כְּבֹר כָּל בְּקִשְׁתּוֹ, כִּי בְּאַמַּת עֲדִין
 נִשְׁאָר אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ רַב יְשׁוּעוֹת, וְאִין
 צְרִיכִין לְוִתֵּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ וְכוּ', רַק אֶף-עַל-פִּי-כֵן
 יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא צְרִיכִין
 לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד. וְהוֹלֵךְ בָּתֵּם יוֹכֵל לְהִבִּין
 דְּבָרִים אֱלוֹ בְּפִשִּׁטוֹת: (עבודת השם, תקצד)

מֵה שֶׁהָעוֹלָם רְחוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא
 מִחֲמַת שְׂאִינָם מִיִּשְׁבִּים עֲצָמָם, (עֵין שָׁם בְּלִקוּטֵי תַנְיִנָא
 סִימָן י), וְשָׁם מְדַבֵּר מִשִּׂמְחָה, וְהָיָה הוּא זְכוֹרֵנוּ
 לְבִרְכָה, יוֹשֵׁב אָז בַּחוּץ אֶצֶל כֶּתֶל בֵּית-הַכְּנֶסֶת
 בְּדָרוֹם, אֶצֶל חֲתִיכַת בְּדֵל עֵץ מִן הָעֵב הַמְּנַח
 לִיסוּד, כִּי שָׁם הָיָה רָגִיל לֵישֵׁב כַּמָּה פְּעָמִים,
 לְפַעְמִים בְּצַד דָּרוֹם וְלְפַעְמִים בְּצַד צָפוֹן
 וְלְפַעְמִים בַּמְּזֻרָה וְלְפַעְמִים בַּמַּעְרֵב וְלְפַעְמִים
 בְּתוֹךְ הָעֲזָרָה שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְלְפַעְמִים הַלֵּךְ
 עֲמָנוּ לְטִיֵּל עַל הָהָר שְׂסָבִיב הָעִיר, וְלְפַעְמִים
 הַלֵּךְ עֲמָנוּ אָנָּה וְאָנָּה לְפָנֵי בֵּית-הַכְּנֶסֶת; וּבְכָל
 אֱלוֹ הַמְּקוֹמוֹת שִׁמְעָנוּ תָּמִיד חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים
 וְנוֹרָאִים וְשִׁיחוֹת קְדוּשׁוֹת, אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמָעוּ
 כְּזֹאת מִיָּמִים רַבִּים.

וְנַחֲזֹר לְמַעֲלָה. בְּעֵת שֶׁאָמַר עֲנִין הַנִּ"ל, אִזּוּ דְבַר
הַרְבֵּה מִשְׂמֵחָה וְחִזּוּק אוֹתָנוּ וְזֵרוּ אוֹתָנוּ מְאֹד
לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, כִּי בְּאוֹתָן הָעֵתִים, שֶׁהָיָה
בְּעֵת שֶׁבָּא מֶלֶךְ בְּרָגָל, אִזּוּ דְבַר עֲמָנוּ הַרְבֵּה מְאֹד
מִעֲנִין הַתְּחִזּוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְאָמַר
אִזּוּ לָנוּ, שֶׁרְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מֵה שֶׁנֶּעֱלָנוּ
בְּרַחֲמֵי מַלְהִיּוֹת מִתְנַגְּדִים עָלֵינוּ. וְאָמַר אִזּוּ בְּזוֹ
הַלְשׁוֹן: בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לְכַבּוֹדוֹ,
וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים. מִשְׁנֵי תּוֹעִים, הֵינּוּ
מִהַתּוֹעִים לְגַמְרֵי מִהַתּוֹרָה, שֶׁהֵם הָעֲכוּ"ם
וְהַאֲפִיקוֹרְסִים, וְגַם נֶעֱלָנוּ מִהַתּוֹעִים הַמְתַּנְּגְּדִים
הַחוֹלְקִים עָלֵינוּ, שֶׁאֲבָדוּ מֵה שֶׁאֲבָדוּ בְּלִי שְׁעוֹר
וְעַרְךְ וּמִסְפָּר:

וְאָמַר: הֲלֹא אַתֶּם בְּיָדַי הֵייתֶם מִתְנַגְּדִים
גְּדוֹלִים לוֹלֵא חֲסָדָיו וְרַחֲמָיו הַמְרַבִּים, אֲשֶׁר
נֶעֱלָנוּ מִפֶּח יוֹקְשִׁים מִכַּת הַמְתַּנְּגְּדִים, אֲשֶׁר אִם
הָיִינוּ שׁוֹמְעִין לָהֶם חֶסֶד וְשְׁלוֹם, הָיָה נֶאֱבָד
תְּקוּתָנוּ חֲלִילָה וְכוּ'. עֲנֵה וְאָמַר כְּמִתְמִיחָה,
וְאָמַר: עָלֵי הֵייתֶם חוֹלְקִים. וְאָמַר בְּלְשׁוֹן
אֲשֶׁכֶּנּוּ בְּזֵה הַלְשׁוֹן: אוֹף מִיר וּוְאֵלֵט אִיהֵר
גִּיקְרִיגֵט: (שיחות השיכות לתורות, ג)

לקוטי מוהר"ן

מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד,
 ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה-שחורה
 בכל כחו. וכל החולאת הבאין על האדם, כלם
 באין רק מקלקול השמחה. כי יש עשרה מיני
 נגינה, שהם בחינת שמחה, כמו שכתוב (תהלים
 צב): "עלי עשור וכו' כי שמחתני ה' בפעלך" וכו'.
 ואלו יוד מיני נגינה באין בתוך עשרה מיני
 דפקין, והם מחיין אותן, ועל-כן כשיש קלקול
 ופגם בהשמחה, שהיא בחינת יוד מיני נגינה,
 על-ידי-זה באין חולאת מן היוד מיני דפקין,
 שנתקלקלין על-ידי קלקול היוד מיני נגינה,
 שהם השמחה כנ"ל. כי כל מיני חולאת כלולים
 ביוד מיני דפקין, וכן כל מיני נגונים כלולים
 ביוד מיני נגינה, וכפי קלקול השמחה והנגון, כן
 בא חולאת כנ"ל. וגם חכמי הרופאים האריכו
 בזה, שכל החולאת - על-ידי מרה שחורה
 ועצבות, והשמחה היא רפואה גדולה. ולעתיד
 תתגדל השמחה מאד, ועל-כן אמרו רבותינו
 זכרונם לברכה: "עתיד הקדוש-ברוך-הוא
 להיות ראש חולה לצדיקים לעתיד לבוא",

דהינו שיעשה מחול לצדיקים, והוא יתברך יהיה ראש חולה, כי שכינה למעלה מראשותיו של חולה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, שנאמר (תהלים מא): "ה' יסעדנו על ערש דוי"; כי אין להחולה שום חיות, רק השכינה מחיה אותו, ולעתיד על-ידי השמחה יתתקן כל החולאת כנ"ל, ואז יהיה השם-יתברך ראש חולה, דהינו ראש המחול כנ"ל, כי השמחה היא בחינת תקון החולה כנ"ל. ובשביל זה נקראין השמחה והרקודין חולה כנ"ל, כי הם תקון החולאת כנ"ל:

והכלל, שצריך להתגבר מאד בכל הכחות להיות אף שמח תמיד, כי טבע האדם - למשך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על-כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל, ואפילו במלי דשטותא. אף שגם לב נשבר הוא טוב מאד, עם כל זה הוא רק באיזו שעה, וראוי לקבוע לו איזה שעה ביום לשבר לבו ולפרש שיחתו לפניו יתברך, כמובא אצלנו (השתפכות הנפש), אבל כל היום כלו צריך להיות בשמחה,

לקוטי שמחה מוהר"ן לג

כי מלבב נשבר בקל יכולין לבוא למרה שחורה,
יותר מאשר יכולין לכשל על-ידי שמחה, חס
ושלום, לבוא לאיזה הוללות, חס ושלום, כי זה
קרוב יותר לבוא מלבב נשבר למרה שחורה.

על-כן צריך שיהיה בשמחה תמיד, רק בשעה
מיחדת יהיה לו לב נשבר: (לקו"מ ח"ב, כד)

תכף כשאדם רוצה לכנס בעבודתו יתברך,
אזי תכף הוא עברה גדולה כשייש לו עצבות חס
ושלום, כי עצבות הוא סמרא אחרא והקדוש
ברוך הוא שגא אותה: (ק' לקו"מ ח"ב, מח, ג)

ודע, שאדם צריך לעבר בזה העולם על גשר
צר מאד, והעקר שלא יתפחד כלל. וצריך
האדם לחזק ולשמח עצמו מאד, הן על-ידי
שימצא בעצמו איזה זכות ונקדה טובה, כי אין
אפשר שלא עשה איזה טוב מימיו. וכן על-ידי
שלא עשני גוי. ולעשות רקודים וקפיצות כדי
לבוא לשמחה, עד אשר יזכה על-ידי-זה
לתשובה, וכל הזדונות יהיו נעשין זכיות: (ק' לקו"מ
ח"ב, מח, ז)

צריך לעשות המצוה בשמחה גדולה כל-כף,
עד שלא ירצה בשום שבר עולם הבא בשבילה,

אָלֵא שְׂיִזְמִין לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא מְצוּה אַחֲרֵת
 בְּשִׁכְר מְצוּה זֹאת. כִּי הוּא נִהְנֶה מֵהַמְצוּה
 בְּעֵצְמָהּ. וְעַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לֵידַע מַה שֶּׁנִּגְזַר עַל
 הָעוֹלָם, וְאִם הוּא קִדְם גְּזֵר־דִּין אִו לְאַחַר גְּזֵר־דִּין,
 וְעַל מִי וּמִי נִגְזַר הַדִּין חַס וְשָׁלוֹם. וַיִּוְדַע אֵיךְ
 לְהִתְפַּלֵּל עֲבוּר הָעוֹלָם, כִּי לְאַחַר גְּזֵר־דִּין
 צְרִיכִים הַצְּדִיקִים לְהִלְבִּישׁ תְּפִילָתָם בְּסִפּוּרִים.
 וְכָל זֶה זוֹכִין עַל יְדֵי עֲשִׂית הַמְצוּה בְּשִׂמְחָה
 גְּדוֹלָה מֵהַמְצוּה בְּעֵצְמָה כַּנִּלְ:

עֵקֶר הַשִּׂמְחָה הוּא בְּלֵב, וְאִי אֶפְשָׁר לְלֵב
 לְשִׂמְחָה, עַד שְׂיִסִּיר עֲקֻמוּמִיּוֹת שֶׁבְּלִבּוֹ שְׂיִהְיֶה לוֹ
 יִשְׁרוּת לֵב, וְאִזּוּ יִזְכֶּה לְשִׂמְחָה. וְעֲקֻמוּמִיּוֹת
 שֶׁבְּלֵב מִפְּשִׁיטִין עַל־יְדֵי רַעְמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
 תְּפִלָּה בְּכַח וּבִירָאָה וְאַהֲבָה וּבְכּוּנָה גְּדוֹלָה:

לְזִכּוֹת לְשִׂמְחָה הַנִּל, הוּא עַל־יְדֵי שְׂמֵת־פְּלִלִין
 בְּכַחוֹת וּבִירָאָה גְּדוֹלָה וּבְאַהֲבָה:

צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל עִם כָּל הַכַּחוֹת, וּלְהוֹצִיא אֶת
 הַקּוֹל בְּתִפְלָתוֹ בְּכַח גְּדוֹל, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִפְגַּע
 הַקּוֹל בַּמַּחַ, וְאִזּוּ יוּכַל לְכּוּן, הֵינּוּ שֶׁהַלֵּב יִשְׁמַע
 מִה שֶׁהוּא מְדַבֵּר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה שְׂשִׁית־פֶּשֶׁט
 עֲקֻמוּמִיּוֹת שֶׁבְּלִבּוֹ וַיָּבֹא לְשִׂמְחָה, עַד שְׂעֵשֶׂה

לקוטי שמחה מוהר"ן לה

המצוות בשמחה גדולה מהמצוות בעצמן כנ"ל,
ויזכה שיוכל להלביש את תפלתו בספורי
דברים ולבטל כל הגזרות אפלו לאחר גזר-דין:
(ק' לקו"מ ח"א, ה, א-ה)

מה שהעולם רחוקים מהשם-יתברך ואינם
מתקרבים אליו יתברך, הוא רק מחמת שאין
להם ישוב הדעת ואינם מושבים עצמם. והעקר
הוא להשתדל לישוב דעתו היטב מה התכלית
מכל התאוות ומכל עניני עולם-הזה, הן תאוות
הנכנסות לגוף, הן תאוות שחויץ לגוף, כגון
כבוד וכיוצא, ואז בודאי ישוב אל השם:
ועקר ישוב הדעת הוא על-ידי שמחה, כי על-
ידי השמחה יוכל להנהיג את המח ברצונו
ולישב דעתו לחשב על תכליתו הנצחי, כי
שמחה היא עולם החרות. ועל-כן כשמקשר
שמחה לדעתו, אזי דעתו בחרות ואינו בגלות
ויוכל לישוב דעתו כנ"ל:

וצריך לחזק עצמו שיבוא לשמחה בכל מה
דאפשר, ולהשתדל לבקש למצא בעצמו איזה
נקודה טובה כדי לבוא לשמחה, כמבאר על
פסוק (לקו"מ ח"א רפב): "אזמרה לאלקי בעודי", ועל

כָּל פָּנִים יֵשׁ לוֹ לְשִׂמְחָה בְּמָה שְׂזָכָה לְהִיּוֹת מְזִרְע
 יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא עָשָׂהוּ גּוֹי, וְזֹאת הַשְּׂמִחָה הִיא
 בְּדַאי שְׂמִחָה נִפְלְאָה בְּלִי שְׁעוֹר, וְאִין בָּהּ שׁוּם
 בְּלָבוֹל, מֵאַחַר שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 בְּעֶצְמוֹ. כִּי בְּכָל הַדְּבָרִים יְכוּל הַבַּעַל־דָּבָר לְעָרֵב
 בָּהֶם עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׁחֹרָה, אֲבָל בְּשִׂמְחָה הַזֹּאת
 שְׁלֹא עָשָׂהוּ גּוֹי, בְּזָה אִין שׁוּם בְּלָבוֹל, מֵאַחַר
 שֶׁהוּא, מַעֲשֵׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ. כִּי עַל כָּל
 פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, זֶה בְּעֶצְמוֹ שְׂזָכָה לְהִיּוֹת מְזִרְע
 יִשְׂרָאֵל וְלֹא נִבְרָא גּוֹי, הוּא שְׂמִחָה גְּדוֹלָה עַד
 אִין סוּף. וְרֵאווִי לְאָדָם לְשִׂמְחָה בְּזָה כָּל יָמָיו תָּמִיד
 בְּכָל מָה שִׁיעֵבֵר עָלָיו, וְיִהְיֶה רָגִיל לֹמֵר בְּפִיו
 וּבְלִבּוֹ בְּשִׂמְחָה: בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאנוּ לְכַבּוֹדוֹ
 וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְכוּ'
 וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְקִרְבָּנוּ לְעַבּוֹדָתוֹ, וְנִקְרָא שְׁמוֹ
 הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עָלֵינוּ וְכוּ': (ק' לקו"מ ח"ב, י. - א, ב, ה)

וְעַקֵּר עַל־יַת הַקְּדוּשָׁה הִיא עַל־יְדֵי שְׂמִחָה,
 וְלַעֲתִיד לָבוֹא יִתְבַטְּלוּ הַקְּלִיפּוֹת לְגַמְרֵי עַל־
 יְדֵי רַבּוּי הַשְּׂמִחָה. וְיִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ מִחַגְלוֹת
 בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי בְּשִׂמְחָה תֵּצְאוּ".
 וְעַל־יְדֵי הָעֲכוּ"ם וְעַל כָּרְחָם יִתְבַטְּלוּ הַקְּלִיפּוֹת,
 כִּי הָעֲכוּ"ם בְּעֶצְמָם וּבִידָם יִבִּיאוּ אֶת בֵּית

לקוטי שמחה מוהר"ן לז

ישראל מהגלות על-ידי רבוי השמחה, כמו שכתוב (תהלים קכו): "אז יאמרו בגוים וגו' היינו שמחים" במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון: (ק' לקו"מ ח"א, כד, ח)

צריך לבון מחשבתו להסתכל תמיד על השרש הכל, ששם הוא שרש כל הטובות והשמחות יחד, ואז יוכל לשמח בשמחה גדולה מאד, כי כשמסתכל על שרש הכל שהוא כלו טוב, אז נכללין כל הטובות וכל השמחות יחד, ומאירין באור גדול מאד: (ק' לקו"מ ח"ב, לד)

כשאדם שמת, אז המרה שחורה והיסורים נסתלקין מן הצד. אבל מעלה יתרה להתאמץ לרדף אחר המרה שחורה דוקא, להפכה לשמחה. בדרך הבא לתוך השמחה, שאז מגדל השמחה והתדוה, מהפך כל הדאגות והעצבות והמרה שחורות שלו לשמחה. ודעת לנבון נקל למצא בכל הצרות והיסורין והדאגות איזה הרחבה, שעל-ידי-זה יוכל להפך כל המרה שחורה לשמחה, וזה עקר שלמות השמחה: (ק' לקו"מ ח"ב, כג)

לקוטי הלכות

מי הוא זה שיכנס בְּהִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת לְמָקוֹם
הַקְּלָפוֹת לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם הַקְּדוּשָׁה וְכוּ'...
הֵינּוּ עֵקֶר עֲלִית הַקְּדוּשָׁה עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה. וְלַעֲתִיד
תִּגְדֹּל הַשְּׂמֵחָה וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵצְאוּ מִהַגָּלוֹת וְכוּ' עֵינַי
שָׁם. וְקִשָּׁה לְכַאוֹרָה כִּי כָּלֵל דְּבָרֵי רַבָּנוּ שָׁם,
הוּא שֶׁהַשֵּׁיב לָהֶם שְׁלַעֲתִיד בְּצֵאת מִהַגָּלוֹת
תִּגְדֹּל הַשְּׂמֵחָה מְאֹד. וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְבַּטְּלוּ
הַקְּלָפוֹת וְכוּ' עֵינַי שָׁם. וְאִם־כֵּן קָשָׁה, כִּי עַדִּין אֵין
אָנוּ מְבִינִים מַה נַּעֲשֶׂה אֲנַחְנוּ עִתָּה בְּעַמְּק הַגָּלוֹת
הַזֶּה, שְׁעֵקֶר הַגָּלוֹת הוּא הָעֲצָבוֹת וְכוּ'. וּבְמָה
נִזְכָּה עִתָּה לָזֶה לְשִׂמְחָה נַפְשָׁנוּ לְהַכְנִיעַ הַקְּלָפוֹת
לְצֵאת מִגָּלוֹת הַנַּפְשׁ, שֶׁהוּא הָעֲצָבוֹת שְׂמֵת־גִּבּוֹר
בְּכָל יוֹם. כִּי זֶה יְדוּעַ שֶׁהָעֵקֶר לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ גַם
עִתָּה, בְּחִינַת הַגְּאֻלָּה, בְּבַחֲיַנַּת קָרְבָּה אֶל נַפְשֵׁי
גְּאֻלָּה, כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב ז"ל,
וְכָל דְּבָרֵי הַצְּדִיקִים בְּפֶרֶט דְּבָרֵי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ
וְרַבָּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבָרְכָה, כֹּלָם הֵם עֲצוֹת לְהַחֲיוֹת
נַפְשׁוֹתֵינוּ עִתָּה גַם עִתָּה, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל
מָקוֹם שֶׁהוּא. וְאִם־כֵּן צָרִיכִין לְהַתְּבוּנָן בְּדְבָרֵינוּ
הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל, מַה נַּעֲשֶׂה עִתָּה אִיךָ יוֹצֵאִין
מִהִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת שֶׁהוּא עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה, אִיךָ

לקוטי שמחה הלכות לט

נזכה לשמחה עתה בגלות המר הזה שמתגבר
העצבות בכלליות ובפרטיות על כל נפש ונפש
מישראל. אך הוא על-פי הנ"ל. כי מבאר
בדבריו ז"ל במקום אחר (לקו"מ ח"א רג)

שכשהקדוש-ברוך-הוא רוצה להושיע את
ישראל, הוא ממשיך השגחה מקץ האחרון וכו'
עין שם. וכן הוא כאן שרבי יהושע בן חנניה
השיב להם, שבסוף האחרון בעצת ישראל
מהגלות, תגדל השמחה מאד, שזהו בחינת
איתו אשלי ומושחו וכו', כמו שכתוב שם, ורמו
בזה שבזה בעצמו מוציאין כל נפש ונפש
מישראל מגלותו גם עתה, שעקר הגלות הוא
העצבות כנ"ל, והעצה היא שיזכיר את עצמו
בסוף האחרון, שסוף כל סוף יושיע ה' את
ישראל בודאי בכלל ובפרט כנ"ל, ועל-ידי-זה
יוכל לשמח את עצמו גם עתה. ועל-ידי-זה יצא
מגלותו מבחינת היכלי התמורות ויברר
הקדשה משם עד שיזכה להשיג אור האין סוף
וכו' כנ"ל:

ועל-כן, בכניסת שבת שצריכין לצאת מחל
לשבת, ממרירות הצרות והגלות שניאחו
בששת ימי החל, לזכות לקדשת שבת שהוא

מ לקוטי שמחה הלכות

בְּחִינַת חֲרוּת, וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים מְזִמּוֹר הוֹדוּ
שְׁמֵדְבָר מֵאַרְבָּעָה צְרִיכִין לְהוֹדוֹת, כִּדִּי
לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ שְׂמֵחַת הַהוֹדָאָה מִבְּחִינַת
שַׁבַּת בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, כִּדִּי שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה
לְצֵאת מִבְּחִינַת גְּלוּת שֶׁל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה,
לְזִכּוֹת לְקַדְשֵׁת שַׁבַּת שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲרוּת,
שְׁעַקֵּר הַחֲרוּת הוּא עַל-יְדֵי הַשְׂמֵחָה בְּחִינַת כִּי
בְּשְׂמֵחָה תֵּצֵאוּ....

עַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַתְגַּבֵּר לְשִׂמְחָה נִפְשׁוֹ בְּכָל מִינֵי
עֲצוֹת כַּמְבֹאָר בְּדַבָּרָיו זְכוֹרוֹנוֹ לְבָרְכָה . עַל-כֵּן
צְרִיכִין בְּכָל פֶּעַם לְהַזְכִּיר אֶת עֲצֻמוֹ בְּחִינַת
קַדְשֵׁת שַׁבַּת, שֶׁהוּא עוֹלָם הַחֲרוּת כַּנִּ"ל כִּדִּי
לְהַמְשִׁיךְ שְׂמֵחַת שַׁבַּת בְּיָמֵי הַחֵל, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב
בְּמָקוֹם אַחֵר, וְזֶה בְּחִינַת מִתְד בְּשַׁבַּת לְשַׁבַּת,
שְׁצְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ שְׂמֵחַת שַׁבַּת גַּם
בְּיָמֵי הַחֵל וְכַנִּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת הַשִּׁיר שֶׁל יוֹם שְׁאֵז
דִּיקָא מְזַכֵּרִין שַׁבַּת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּמוֹ
שְׁאוֹמְרִים הַיּוֹם יוֹם אֶחָד בְּשַׁבַּת הַיּוֹם יוֹם שְׁנֵי
בְּשַׁבַּת, וְאֵז אוֹמְרִים שִׁיר שֶׁל יוֹם שְׁהִיוּ אוֹמְרִים
בְּבֵית הַמְּקַדֵּשׁ, כִּי שִׁיר בְּחִינַת שְׂמֵחָה, הֵינּוּ
שְׁמֵזַכֵּרִין עֲצֻמָּן קַדְשֵׁת שַׁבַּת שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׁיר
וְהוֹדָאָה וְשְׂמֵחָה, כִּי עַקֵּר הַשִּׁיר וְהַהוֹדָאָה שֶׁהוּא

לקוטי שמחה הלכות מא

בְּחִינַת שְׂמֵחָה הוּא בְּשֶׁבֶת בְּבְחִינַת מְזֻמָּר שִׁיר
לְיוֹם הַשְּׂבָת טוֹב לְהוֹדוֹת לַה' וְכוּ' עָלַי עָשׂוֹר
וְעָלַי נָבֵל וְכוּ' כִּי שְׂמֵחָתֵנִי ה' בְּפָעֲלֶיךָ וְכוּ',
וּמְשֵׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַשִּׁירִים שֶׁהֵיוּ הַלְלוּיִים
אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְעַל־כֵּן
מְזַכְּרִין שְׂבָת דִּיקָא אֲצֵל הַשִּׁיר שֶׁל יוֹם, כִּדִּי
לְהַמְשִׁיךְ שְׂמֵחַת שְׂבָת בְּכָל יוֹם וְיוֹם. וְאִז
אוֹמְרִים הַשִּׁיר שֶׁהֵיוּ הַלְלוּיִים אוֹמְרִים בְּבֵית
הַמִּקְדָּשׁ, שְׁכָל זֶה הוּא בְּחִינַת הַנִּלְשָׁן שֶׁמְזַכְּרִין
גַּם עֵתָה הַשִּׁיר שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת
שְׂמֵחָה, הַכֹּל כִּדִּי לְהַמְשִׁיךְ מִבְּחִינַת שְׂבָת,
מִבְּחִינַת קֶץ הָאֲחֵרוֹן, שְׂאִז יִבָּנֶה הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ
וְאִז תִּגְדֹּל הַשְּׂמֵחָה. וְעַל־יְדֵי־זֶה אָנוּ מְשַׂמְחִין
עַצְמָנוּ גַּם עֵתָה בְּהַתְקַוָּה הַזֹּאת, כִּי סוּף כָּל סוּף
יִתְתַּקֵּן הַכֹּל וְהָעוֹנוֹת יִתְהַפְּכוּ לְזֻכוֹת וְהַכֹּל
יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה וְכוּ' ל. שְׁכָל זֶה רָמַז לָהֶם בְּמָה
שֶׁהִשִּׁיב לָהֶם אִיתוֹ אֲשֶׁלִּי וּמוֹשָׁחוֹ וְכוּ' כַּנִּלְשָׁן,
שֶׁהַזְּכוּיִם לָהֶם גִּדְּלוּ הַשְּׂמֵחָה שֶׁלְעֵתִיד שְׁעַל־יְדֵי־
זֶה אָנוּ יְכוּלִין לְשַׂמַּח עַצְמָנוּ גַּם עֵתָה כַּנִּלְשָׁן. וְעַל־
יְדֵי־זֶה נִזְכָּה לְצֵאת מֵהַיְכָלִי הַתְּמוֹרוֹת שֶׁהַזְּכוּיִם
שָׂם שְׂמֵרָמוֹ בְּהַשְׂאֵלָה מִי יֵימַר וְכוּ' כִּמוֹ שְׂכָתוֹב
שָׂם: (אורח חיים, ברכת הודאה, ו, י-יא)

זוה: ואלה שמות בני ישראל הבאים
 מצרימה את יעקב וכו', שפשהתחיל לספר
 גלות מצרים ונאלתם, התחיל משמות בני
 ישראל שבאים לשם, להורות שכל עקר קיומם
 בגלות ונאלתם משם, הכל היה בכח שמות בני
 ישראל, שהם ראובן שמעון ולוי וכו', שכל
 שמותם נקראו על שם שמחת ישראל, שעל-
 ידיזה מבררין מהיכלי התמורות, עד שמשניגין
 אור האין סוף וכו', שזה עקר תכלית הנאלה
 לדעת ולהכיר אותו יתברך, כמו שכתוב
 וידעתם כי אני ה' המוציא אתכם וכו'. כי
 בשביל זה הקדים ה' יתברך שיירדו יעקב ובניו
 הצדיקים בעצמן מצרימה, כי על-ידי קדשתם
 העצומה שהיו מטה שלמה, שהם גלו אלקותו
 בעולם, שזהו עקר השמחה והחיות כנ"ל, על-
 ידיזה היה להם כח לסבל מרירות הגלות,
 ולבלי להשתקע שם. כי עקר מרירות הגלות
 הוא העצבות כנ"ל, וכל מה שמכבידין הגלות
 מתגבר העצבות יותר, וכן כל מה שמתגבר
 העצבות שהוא גלות השכינה, מתגבר גלות
 והעבדות הגשמי יותר, ואם כן מאין יבוא
 עזרנו, אך כל הקיום בגלות והתקנה לצאת

לקוטי שמחה הלכות מג

משם, הוא על-ידי הצדיקים יעקב ובניו שיִרדו
מצרימה, שהם שמות בני ישראל הנזכרים
לעיל, שבכחם הגדול יכולים להמשיך אלקותו
יתברך, ולהחיות ולשמח נפשות כל ישראל
בכחם ועצותם העמקות, שעל-ידי-זה מעלין
המלכות בכל פעם עד שזוכין לכל הנ"ל, שזהו
עקר בחינת הגאולה בחינת כי בשמחה תצאו
וכו' כנ"ל:

וזה: ויוסף היה במצרים, כי העקר על-ידי
ויוסף היה במצרים שהקדים ה' יתברך רפואה
למכה לשלח מקדם את יוסף למצרים ונמכר
לעבד שהוא בחינת מרירת העצבות שהוא
בחינת עבדות וכו', ועמד בנסיון והתחזק גם
שם בשמחה כמו שכתוב: "ויהי יוסף איש
מצליח" כמו שאמרו במדרש הנ"ל שהיה מפיו
ומרקד. כי במרירת הגלות כשמתגבר העצבות
ביותר, זהו עקר העצה לעשות מלי דשטותא,
כדי לשמח את נפשו במרירות כזה: (אורח חיים,
ברכת הודאה, הלכה ו - גז)

לקוטי תפילות

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
שֶׁתִּרְחַם עָלַי וְתִזְכְּנִי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד,
וְאִזְכָּה לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ תָּמִיד בְּשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה,
וְאֲגִיל וְאֶשְׂמַח בְּךָ וּבִישׁוּעָתְךָ תָּמִיד, עַל כָּל
הַחֲסָדִים אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בָּנוּ
מִכָּל הָעַמִּים וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת וְקָדְשָׁתָנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקָרַבְתָּנוּ מִלְּכָנוּ לְעִבּוּדְתְּךָ, וְשִׂמְךָ
הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ. וְאִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ
לְזַכֵּר הַטּוֹבָה וְהַחֶסֶד הַגָּדוֹל הַזֶּה תָּמִיד, וְלִשְׂמֹחַ
בָּזֶה מְאֹד תָּמִיד בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה,
וּבִיזְתָר בְּשִׁבְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים. כִּי אֵין שְׁעוֹר
וְעֶרְךָ לְרַבּוֹי הַחֲסָדִים וְהַטּוֹבוֹת אֲשֶׁר אַתָּה גּוֹמֵל
עִמִּי בְּכָל עֵת, מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי,
"מָה אָשִׁיב לַיהוָה כָּל תַּגְּמוֹלוֹהִי עָלַי". אֱלֹהֵי כָּל
הַיָּמִים הִיוּ וְכָל אַנְגָּמִים קָלְמוֹסִין וּבְנֵי־אָדָם
לְבַלְרִים וְלִשְׁוֹנוֹת מְקַלְסִים, לֹא יִסְפִּיקוּ לְבִאֵר
וְלִסְפֹּר אַחַת מִנֵּי אֶלֶף וּרְבָבוֹת רַבּוֹי הַטּוֹבוֹת
וְהַחֲסָדִים וְהַהֲצָלוֹת וְהִישׁוּעוֹת הַגָּדוֹלוֹת
וְהַנּוֹרְאוֹת, נְסִים רַבִּים וְנִפְלְאוֹת, פְּלֵאֵי פְּלֵאֵי
פְּלֵאוֹת, אֲשֶׁר הַפְּלִיא חֲסְדוֹ עִמָּנוּ אֲדוֹן
הַצְּבָאוֹת, אֲשֶׁר הֲצִיל נַפְשֵׁנוּ מִכָּל הַתְּלָאוֹת

לקוטי שמחה תפלות מה

וההרפתקאות "רבות עשית אתה יהוה אלהי,
נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערך אליך
אנידה ואדברה עצמו מספר". על-כן בודאי
חובה עלי בכל עת לזכר טובותיך וחסדיך
התמידיות והמתחדשות עלי בכל עת תמיד,
ולשמח בישועתך תמיד:

נא אב הרחמן, עזרני וזכני שאהיה בשמחה
תמיד, ואזכה לעורר עצמי תמיד לשמחה
גדולה, בפרט בשבתות וימים טובים. ואזכה
שיתלהב לבי מאד מאד על-ידי השמחה
דקדשה בהתלהבות הלב ובהתעוררות גדול,
ובתשוקה וחסקה וחספה וחסדה גדולה לשמך
ולעבודתך באמת ובאמונה בקדשה ובטהרה
גדולה, עד שימשך ההתלהבות הלב לתוך
רגלי, עד שאזכה להרים את רגלי בשמחה
גדולה, ואזכה לרקודין דקדשה בשמחה גדולה,
ובפרט בשבתות וימים טובים, וימים שעשית
בהם נסים לישראל: (ח"א מא)

אבי שבשמים, הצילני מטוב המדמה, המרה
באחרונה כראש ולענה, זכני לטובך האמתי,
שבעני מטובך הנצחי. וזכני להיות בשמחה

תמיד, נגילה ונשמחה בישועתך, ונגינותי אנגן
 כל ימי חיי על בית יהוה. ואזכה להרים קול
 זמרה ונגון לשמך ולעבודתך באמת כרצונך
 הטוב, ואזכה לעורר ולגלות תמיד כל העשרה
 מיני נגינה. ותזכני לשמע קול נגון וזמרה
 בשמחה של מצוה ממנגן כשר וטוב, היודע נגן
 על הכנור ועל כלי שיר, נגונים וקדושה
 הנמשכים מכנור של דוד, יפה קול ומטיב נגן,
 באפן שיתברר על ידי המנגן בכלי שיר הרוח
 טובה, רוח נבואה, רוח הקדש, רוח שמחה
 וחדוה, מעצבות רוח מרוח נבואה, מרוח רעה,
 עד שזוכה לרוח טובה באמת, ולהיות בשמחה
 תמיד. ונזכה לשוב אליך בתשובה שלמה ובלב
 נשבר באמת, הבא מתוך שמחה ונגון וקדושה,
 עד שאזכה לשפך לבי כמים נוכח פני יהוה
 בתחנותי ובקשותי, ואזכה לפרש כל שיחתתי
 לפניך בכל לב ונפש ובבכיה גדולה מתוך
 שמחה: (ח"א נד)

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה
 יפה ירושתנו, אשרינו שזכינו ברחמיך הרבים
 וחסדיך היקרים לקבל תורתך הקדושה ולקיים
 מצותיך היקרות, "הנחמדים מזהב ומפז רב".

לְקוּמֵי שְׂמֵחָה תְּפִלוֹת מִז

וּבְכֵן בָּאתִי לְשַׁחַר פְּנֵיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, שְׂתַחַנְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבַחֲסָדֶיךָ
הַגְּדוֹלִים, וּתְזַכְּנוּ שְׁנַעֲשֶׂה כָּל הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה
גְּדוֹלָה וְעִצּוּמָה מְאֹד, כַּאֲשֶׁר רָאוּי לְשִׂמְחָה וּלְשׂוֹשׁ
וּלְגִיל בְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, בְּכֹל עֵת שְׂאָנוּ זֹכִים
לְקַיֵּם וּלְעֲשׂוֹת אִיזָה מִצְוָה, אֲשֶׁר כָּל מִצְוָה
וּמִצְוָה הִיא אֶחָדוֹתְךָ, וְאָנוּ זֹכִים לְהִתְדַבֵּק בְּךָ
וּלְהַכְּלִיל בְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, עַל־יְדֵי עֲשִׂית כָּל
מִצְוָה וּמִצְוָה. מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עֲשִׂית עִמִּי,
אֲשֶׁר זָכִיתֵנִי לְהִיזוֹת מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָשִׂנִי גוֹי,
וְאַתָּה מְקִים מִעֲפָר דָּל מֵאֲשָׁפוֹת תְּרִים אֲבִיוֹן
כְּמוֹנִי. וְאַתָּה מְזַכֶּה אוֹתִי בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל עֵת
לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת הַיְקָרוֹת וְהַחֲבִיבוֹת, עֲזָרְנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שִׂימְשֵׁךְ עָלֵינוּ שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה
מִמִּי שֶׁהַשְׂמֵחָה בְּמַעֲוֹנוֹ, שְׂנִזְכֶּה לְשִׂמְחָה מְאֹד
בְּאַמֶּת בְּעֵת שְׂאָנוּ זֹכִים לְעֲשׂוֹת מִצְוָה, עַד
שְׂנִזְכֶּה תָּמִיד לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת רַבּוֹת בְּכֹל יוֹם
וַיּוֹם, בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְחֵדוּה רַבָּה וְעִצּוּמָה מְאֹד.
וְתִגַּן עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבַחֲסָדֶיךָ הָעִצּוּמִים,
וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי מֵעֲצָבוֹת וּמָרָה שְׂחֹרָה, שֶׁלֹּא
יַעֲלֶה וְלֹא יָבֹא וְלֹא יִגִּיעַ לְלִבִּי שׁוֹם עֲצָבוֹת וּמָרָה
שְׂחֹרָה כָּלֵל, וְהִסַּר מִמֶּנִּי יְגוֹן וְאַנְחָה בְּרַחֲמֶיךָ

הַרְבִּים. וְתִהְיֶה בְּעֶזְרִי וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתִזְכְּנִי לְפָרֵשׁ
 שִׁיחָתִי לְפָנֶיךָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עִם
 לְבָבִי אֲשִׁיחָה לְפָנֶיךָ, וְאִזְכָּה לְהַתְּוֹדוֹת בְּכָל יוֹם
 עַל כָּל חַטָּאתִי וְעֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעֵי שְׁחָטָאתִי
 וְשַׁעֲוִיתַי וְשִׁפְשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ, וְלָשׁוּב עֲלֵיהֶם
 בְּאֵמֶת בְּכָל לֵב וְנִפְשׁ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִבְקֹשׁ
 וְלְהַתְּחַנֵּן מִלְּפָנֶיךָ מְחִילָה וּסְלִיחָה וּכְפָרָה בְּלֵב
 נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה בְּאֵמֶת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, וְלִקְבֹּל עָלַי
 קְבָלָה חֲזָקָה וְנִכּוֹנָה בְּאֵמֶת שְׁלֵא אֶחְטָא עוֹד
 וְלֹא אָשׁוּב לְאִוְלָתִי, אִם אֲזֶן פְּעַלְתִּי לֹא אוֹסִיף.
 וְאַתָּה תַּעֲזֹרֵר הַסְּדִיף וְתִמְלֵא עָלַי רַחֲמִים,
 וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי עַל כָּל חַטָּאֵי וְעֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעֵי,
 וְתִסִּיר הָעֲצָבוֹת וְהַדְּאָגוֹת וְהַמָּרָה שְׁחֹרָה מִמֶּנִּי,
 וְתַעֲזֹרֵנִי לָבוֹא אַחֲרֶיךָ לְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְעִצּוּמָה
 בְּאֵמֶת, בְּאִפְן שְׁאִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה
 תָּמִיד. וּבְפָרֵט בְּשַׁעֲת עֶסֶק הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה
 וּבְשַׁעֲת עֲשִׂית כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, אִזְכָּה שְׁלֵא
 יַעֲלֶה עַל לְבָבִי שׁוֹם עֲצָבוֹת וְדָאָגָה מְשׁוֹם חַטָּא
 וְעוֹן, מִכָּל שִׁכְן שְׁלֵא יַעֲלֶה עַל לְבָבִי שׁוֹם דָּאָגָה
 וְעֲצָבוֹת מִעֶסְקֵי פִּרְנָסָה וְעֲנִינֵי עוֹלָם הִזָּה חַס
 וְשְׁלוֹם, רַק אֲסַלֵּק אֲזֵי מִדַּעְתִּי וְאֲשַׁכַּח אֲזֵי לְגִמְרֵי
 כָּל מַה שֶּׁעָבַר עָלַי, עַד אוֹתָהּ הַשָּׁעָה שֶׁאֲנִי זוֹכָה

לְקוּמֵי שְׂמֵחָה תְּפִלוֹת מַט

לְעַסֵּק בְּתוֹרַתְךָ וּלְעֲשׂוֹת אֵיזָה מִצְוָה. וְאַזְכָּה
לְהַמְשִׁיךְ עָלַי שְׂמֵחָה שְׁלֵמָה בְּשַׁעַת עֲשִׂית כָּל
מִצְוָה. "שׁוּשׂ אֲשִׁישׁ בִּיהוָה, תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי",
עַד שְׂאֵזְכָּה לְעֲשׂוֹת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה וְכָל דְּבָר
שֶׁהוּא רְצוֹנְךָ, בְּשְׂמֵחָה שְׁלֵמָה וְחֵדוּה רַבָּה
בְּאַמֶּת כְּרְצוֹנְךָ הַטּוֹב. עַד שְׂאֵזְכָּה עַל-יְדֵי עֲשִׂית
הַמִּצְוֹת בְּשְׂמֵחָה, לְבָרַר וּלְהַעֲלוֹת כָּל נִיצוּצוֹת
הַקִּדְשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ בֵּין הַקְּלָפוֹת עַל-יְדֵי, עַל-יְדֵי
עֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעֵי הַמְּרַבִּים שֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ בֵּין
בְּגִלְגוּל זֶה בֵּין בְּגִלְגוּל אַחֵר, לְבָרַר כֻּלָּם עַל-יְדֵי
שְׂמֵחַת הַמִּצְוָה בְּסוּד אֶחָד עֲשֶׂר סְמָמְנֵי הַקְּטֹרֶת,
וְנִזְכָּה לְהוֹצִיא כָּל הַחַיּוֹת מִן הַקְּלָפוֹת, עַד
שִׁית בְּטָלוּ כֻּלָּם לְגַמְרִי, וַיְהִיו כְּאִין וּכְאָפֶס. וְנִזְכָּה
לְהַעֲלוֹת כָּל נִיצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה לְאֶרֶץ שָׁמַיִם, לְהַשְׁלִים
עַל-יָדָם קוֹמַת הַשְּׂכִינָה. וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְתַהֲיֶה
בְּעֶזְרָנוּ, שֶׁנִּזְכָּה לְהַעֲלוֹת הַשְּׂכִינָה מֵהַגְּלוּת עַל-
יְדֵי עֲשִׂית הַמִּצְוֹת בְּשְׂמֵחָה גְּדוּלָּה, וַיִּתְגַּלֶּה
מַלְכוּתְךָ עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם, וַיִּקְבְּלוּ כֻּלָּם אֶת עוֹל
מַלְכוּתְךָ וְתַמְלִךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד: (ח"א

(כד)

אב"י הנח"ל

רַבֵּנוּ ז"ל הִזְהִיר בְּאַזְהָרָה יִתְרָה בְּכַמָּה
לְשׁוֹנוֹת שֵׁיכָרִיחַ הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל
הַכַּחוֹת לְהִיּוֹת אִךְ שְׂמִיחַ תָּמִיד, וּלְהִתְנַבֵּר
עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר בְּשִׂמְחָה כָּל־כֶּךָ עַד שִׁיחֲטֹף אֶת
הַיָּגוֹן וְהָאֲנָחָה שֶׁהֵם כָּל הַמָּרָה שְׁחֹרָה
וְהָעֲצָבוֹת - יַחֲטֹף אוֹתָם וַיִּכְנִיֶסם לְתוֹךְ
הַשְּׂמִיחָה בְּעַל כָּרְחָם, עַד שִׁיִּהְיֶה הַיָּגוֹן וְהָאֲנָחָה
לְשִׂמְחָה. כִּי דִיּוֹקָא עַל־יָדֵי מָה שֶׁהִבֵּעַ לְדַבֵּר
מִכְּנִיִם בְּלִבּוֹ יָגוֹן וְהָאֲנָחָה וּמָרָה שְׁחֹרָה, עַל־יָדֵי
זֶה דִּיּוֹקָא יִהְיֶה שְׂמִיחַ מְאֹד, כִּי יֹאמֵר בְּלִבּוֹ
אֶף־עַל־פִּי שְׂאֲנִי רָחוֹק כָּל־כֶּךָ מֵה' יִתְבָּרַךְ
אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֲנִי מִזְרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָשִׂנִי גוֹי,
וְאֲנִי זוֹכֵה לְפַעֲמִים לַעֲשׂוֹת אֵיזָה נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת
וְאֵיזָה מַצּוֹת וּדְבָרִים טוֹבִים, וְאִדְרָבָא זְהוּ
עֵקֶר שְׂמִיחָתִי שֶׁמִּרְחַק כָּמוֹנִי יִזְכֶּה גַם־כֵּן
לַעֲשׂוֹת אֵיזָה מַצּוֹת שְׂכָל יִשְׂרָאֵל מְקַיְמִין. וּמִי
שֶׁמִּתְנַבֵּר אֶת עֲצָמוֹ עַד שֶׁבָּא לְשִׂמְחָה כְּזֹאת,
עַד שֶׁמִּהְפֵּךְ כָּל הַיָּגוֹן וְהָאֲנָחָה לְשִׂמְחָה - הוּא
דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד, וּמִזֶּה נֶעֱשֶׂה שְׁעֵשׂוּעִים גְּדוֹלִים

מאד מאד לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת!
 (מכתב מז)

חֹזֵב מוֹטָל עָלֶיךָ לְהַרְגִיל עֲצֻמָּךְ לְהַרְבּוֹת
 בְּשִׂמְחָה בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא. אַתָּה צָרִיךְ
 לְהַרְגִיל עֲצֻמָּךְ לְהַרְבּוֹת בְּשִׂמְחָה מְאֹד בְּכָל
 הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁלְּךָ, וּבְכֹל יְקָרִים מְאֹד מְאֹד
 אֲצֵל ה' יִתְבָּרֵךְ וְאַתָּה יְכוֹל לְהַחֲיֹת עֲצֻמָּךְ
 בָּהֶם תָּמִיד. הָעֵקֶר הוּא שֶׁצָּרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד
 לְהַמְשִׁיךְ שִׂמְחָה עַל עֲצֻמוֹ לְשִׂמְחַת כָּל יָמָיו בְּכָל
 עֵת וְרַגַע וְכוּ', כִּי רָאוּי לָנוּ לְגִיל וּלְשׂוֹשׁ בְּחִסְדּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ:

וְהִזְהָר וְהִזְהָר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד וְאֵל
 תַּנִּיחַ הָעֲצֻבוֹת לְתוֹךְ לִבְךָ בְּשׂוֹם אִפְּן, וְהָעֵקֶר
 עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גוֹי. עֵקֶר הָרְפוּאָה הוּא עַל-
 יְדֵי הַשִּׂמְחָה, כִּי שִׂמְחָה צָרִיכִין מֵרֵאשִׁי וְעַד
 סוּף. שֶׁתִּכְרַךְ בְּשִׂמְחָה רוּצָה לְשׂוֹב הוּא עֵבֶרָה
 גְּדוֹלָה כְּשֵׁישׁ לוֹ עֲצֻבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה חֵם
 וְשִׁלּוּם, וְצָרִיךְ לְשִׂמְחַת אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל
 עֵת בְּמָה שֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גוֹי וְכוּ', וְהָעֵקֶר לְבַקֵּשׁ
 וּלְחַפֵּשׂ אַחַר הָרַבִּי הָאֱמֵתִי וְחֵבֵר אֱמֵתִי
 שִׁיּוּרָהוּ וּלְמַדְהוּ דְרָכִים וְעֵצוֹת אֱמֵתִיּוֹת,

עצות עמקות דרכי התשובה איך להתקרב
לה' יתברך, ואז בודאי יזכה לאחרית טוב:
(מכתב כה)

יש נפשות נפולות מאד מאד שנפלו כמו
שנפלו לתהום תחתיות עד אין קץ, עד
שנאחו בהם הרע כל-כך עד שאי אפשר להם
בשום אופן לשוב לה' יתברך, ואי אפשר
שיהיה להם שום תקון בעולם כי אם על-ידי
נשמת הצדיק האמת שיש בכחו הגדול לתקן
הכל אפלו בכל המקומות ובכל הענינים
העוברים עליו, להחיותו ולעוררו ולהקיצו
ולתקומו מכל מקום שהוא, ואז השמחה
גדולה מאד. כי אין שמחה לפניו יתברך כמו
בעת שמחזירין אליו את הרחוקים מאד, כי
ה' יתברך חפץ חסד הוא וצופה לרשע וחפץ
בהצדק, וכל זמן שהאדם רחוק ממנו יתברך
בעוונותיו – צר לו מאד, כביכול, וחושב לבל
ידח ממנו נדח. ועל-כן כשהצדיק מעלה
ומתקן הרחוקים והנדחים שנדחו ונפלו
בעמקי עמקי התהום תחתיות ומחזירם לה'
יתברך, על-ידי זה נגדלת השמחה מאד מאד.

כמו שמחזירין להמלך את בנו שגרשו מעל פניו בעוונותיו, ועל-ידי-זה שנתרחק, קלקל בכל פעם ביותר מחמת שנפל בדעתו על-ידי שרואה גדל רחוקו מהמלך, עד שטעה ונדמה בדעתו שהמלך הרחיקו לעולם, ולא היה מצפה שישוב עוד אל המלך, כמו שכתוב, "לא יאמין שוב מני חשך". ובאמת יש להמלך צער גדול בכל עת וזוכר את בנו הרחוק בכל עת. וכשנמצא אחד שמרחם על המלך ועל בנו והולך אל המקום המזהם שנפל לשם ומרמז לו רמזים ומתנהג עמו בחכמה נפלאה פלא והפלא עד שמכניס בו הרהורי תשובה ומחזירו אל המלך, כמה שמחה ותענוג גורם אל המלך עד אין שעור, כי זה עקר שמחתו ונדלתו ותענוגיו ושעשועיו של המלך יתברך, כשמחזירין אליו הרחוקים מאד ועולין ונתקנין מחרפת עוונותיהם העצומים, איך שהוא, איך שהוא, אפלו אם עברו מה שעברו חס ושלום. (מכתב טו)

תקון הכללי

הוא תקון הברית (פמבאר בלקוטי מוהר"ן ח"א כט אות ד). והוא תקון למקרה לילה חם ושלום, לומר אלו העשרה מזמורי תהלים באותו היום שקרה לו. הוציאו מהתעלים אל הגלוי, אדונו מורנו ורבנו תקדוש צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא בן שמחה, נ נח נחמן נחמן מאומן זכר צדיק וקדוש לברכה, זכותו יגן עלינו אמן:

וענין תקון זה על ידי אמירת העשרה קפיטל תהלים הנ"ל הוא דבר חדש לגמרי, חדוש נפלא! כי הוא תקון נפלא ונורא מאד מאד. ומי שיוכל לילך למקוה ואחר כך יאמר, בודאי מה טוב, אך אפילו אם הוא אנוס שאי אפשר לטבל, בגון שהוא חולה, או שהוא בדרך, אף על פי כן אם יאמר אשרי לו, כי הם תקון גדול ונורא מאד. ואם יאמר בכונה פראוי בודאי מה טוב. אך גם האמירה בעצמה מסגל מאד.

ואמר: כי לא נודע זאת מיום בריאת העולם.

ואמר שגם פי ימלאו ימיו, אזי אחר הסתלקותו, מי שיבוא על קברו ויאמר שם אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל, ויתן פרוטה לצדקה [עבורו], אפילו אם גדלו ועצמו עוונותיו וחסאיו מאד מאד חם ושלום, אזי אתאמין ואשתדל לארץ ולרחב להושיעו ולתקנו וכו'. ואני חזק מאד בכל הדברים שלי, אך בזה אני חזק ביותר, שאלו העשרה קפיטל מועילים מאד מאד. ואלו הן העשרה קפיטל תהלים: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ, פאשר פבר נדפסו בפמה פעמים.

תְּקוּן שְׁמִחָה הַכֹּלְלִי נה

קוּדֵם שְׂיִתְחִיל בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים יֹאמֵר זֶה:

לְכוּ גְרַנְנָה לַיהוָה , גְּרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנֵינוּ
בְּתוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה , וּמִלְךְ גָּדוֹל
עַל כָּל אֱלֹהִים: הִרִינִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח
אֶת בּוֹרְאֵי. לְשֵׁם יְחִוּד קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵתָה בְּדַחִילוֹ
וּרְחִימוּ עַל יְדֵי תְהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוֹב לֹאמֵר זֹאת לְפָנֵי אַמִּירַת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים

הִרִינִי מִקֶּשֶׁר עֲצָמֵי בְּאַמִּירַת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים
אֱלוֹ לְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַת קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, וּבְפֶרֶט
לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוּד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה,
רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּינְחָס בֶּן שִׁמְחָה, נַחַח נַחֲמָן נַחֲמָן מְאוּמָן,
אֲשֶׁר גָּלָה וְתִקַּן לֹאמֵר אֱלוֹ הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים בְּשִׁבְלֵי
תְּקוּן הַבְּרִית, זְכוּתָם יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן.
וְעַל דַּעְתָּם וְעַל כּוֹנֵנָתָם אֲנִי אוֹמֵר הָעֲשָׂרָה קְפִיטֵל תְּהִלִּים
אֱלוֹ, וּבְזְכוּתָם וּכְחֵם אֲזַכֶּה לְעוֹרֵר וּלְגַלּוֹת כָּל הָעֲשָׂרָה מִיְנֵי
נְגִינָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם סֵפֶר תְּהִלִּים, שְׁהֵם: אֲשֶׁרֵי, בְּרָכָה,
מְשֻׁבָּל, שִׁיר, נְצוּחַ, נְגוּן, תְּפִלָּה, הוֹדָאָה, מִזְמוֹר, הַלְלוּיָהּ,
שְׁהֵם: שִׁיר פְּשׁוּט, כְּפוּל, מְשֻׁלָּשׁ, מְרַבֵּעַ, שְׁהֵם כְּלוּלִים
בְּשִׁמְךָ הַמִּיחָד הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ. וּבְזְכוּת וּכְחֵם הַשְּׁנֵי שְׁמוֹת
הַקְּדוּשִׁים הָאֵלּוּ בְּמִלּוּאָם, שְׁהֵם אֵל אֱלֹהִים (כְּזֶה) : אֶלְף
לְמַד, אֶלְף לְמַד הֵי יוֹד מֵם, שְׁהֵם עוֹלָיִם בְּמִסְפָּר תַּפ"ה,
בְּמִסְפָּר תְּהִלִּים, בְּכַח אֱלוֹ הַשְּׁמוֹת תְּזַכֵּנִי לְתְּקוּן הַבְּרִית
שֶׁהוּא תְּקוּן הַכֹּלְלִי, אָמֵן:

טז

א מִכַּתֶּם לְדוֹד, שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי חִסִּיתִי בָךְ: ב אֲמַרְתָּ לַיהוָה
 אֲדֹנָי אַתָּה, טוֹבֵתִי בִלְעָלְיָךְ: ג לְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּדָה,
 וְאֲדִירֵי כָּל חִפְצֵי בָם: ד יִרְבוּ עֲצוּבוֹתֶם אַחֵר מְהֵרָה, בִּלְאִסְיָךְ
 נִסְפִיחֵם מִדָּם, וּבִלְאִשָּׁא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שִׁפְתָי: ה יְהוָה מִנֵּת
 חֲלָקֵי וְכוֹסֵי, אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בַּנְּעָמִים,
 אַף נִחַלְתָּ שִׁפְרָה עָלַי: ז אֲבָרַךְ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אַף
 לִילוֹת יִסְרוּנִי כִלְיוֹתַי: ח שְׁוִיתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי מִיְמִינִי
 בִּלְאִמוּט: ט לִכֵּן שָׂמַח לִבִּי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אַף בְּשָׂרֵי יִשְׁכֹּן
 לְבַטָּח: י כִּי לֹא תַעֲזוֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת
 שָׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֶרֶח חַיִּים, שִׁבַּע שְׁמֵחוֹת אֶת פְּנֵיךָ, נַעֲמֹת
 בְּיַמִּינְךָ נִצַּח:

לב

א לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרֵי נְשׁוּי פֶשַׁע כָּסוּי חֲטָאָה: ב אֲשֶׁרֵי אָדָם
 לֹא יִחְשַׁב יְהוָה לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָה: ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ
 עֲצָמַי, בְּשִׂאֲנָתִי כָּל הַיּוֹם: ד כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִכְבַּד עָלַי יָדְךָ,
 נִהַפְּךָ לְשָׂדֵי בְּחִרְבֵּי קִיץ סְלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא
 כִּסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעֵי לַיהוָה, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן
 חֲטָאתִי סְלָה: ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעַת מְצֵא, רַק
 לְשִׁטָּף מִים רַבִּים אֱלִיו לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה סִתַּר לִי * מִצַּר
 תַּצְרֵנִי, רְנִי פִלַּט תְּסוּבְּבֵנִי סְלָה: ח אֲשַׁכֵּלְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זוֹ
 תִלְךָ, אִיעֲצֶה עָלֶיךָ עֵינַי: ט אֵל תִּהְיוּ כָּסוּם כְּפֶרֶד אִין הַבֵּין,
 בְּמִתְגַּ וְרִסָן עֲדִיו לְבָלוֹם בִּלְקָרְבִי אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מְכֹאֲוִבִים
 לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטָח בַּיהוָה חֲסֵד יִסּוּבְּבֵנוּ: יא שְׁמָחוּ בַּיהוָה וְגִילוּ
 צַדִּיקִים, וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב:

* כאן צריך להפסיק מעט (לקו"מ ח"א סימן ר"ג)

מא

א לְמַנְעַח מְזִמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה
 יִמְלֻטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֶל
 תַּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו: ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עַרְשׁ דָּוִי, כָּל מִשְׁכְּבוֹ
 הַפִּכְתָּ בַחֲלוֹי: ה אֲנִי אִמְרֵתִי יְהוָה חֲנֻנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי
 חֲטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ: ז וְאִם
 בָּא לְרֵאוֹת שְׂוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ אֶזְנוֹ לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח
 יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שִׁנְאָי, עָלַי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דַּבֵּר
 בְּלֵיעַל יַעֲזוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי
 אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגִּדִיל עָלַי עֵקֵב: יא וְאַתָּה יְהוָה
 חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֵמָה לָהֶם: יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חֲפָצָתָּ כִּי
 כִּי לֹא יִרְיעַ אֵיבֵי עָלַי: יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכַּתָּ כִּי, וְתַעֲיִבֵנִי
 לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד
 הָעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:

מב

א לְמַנְעַח מִשְׁכִּיל לְבָנֵי קָרַח: ב כְּאֵיל תַעְרֹג עַל אֲפִיקֵי מַיִם, כֵּן
 נַפְשִׁי תַעְרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: ג צַמְאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי,
 מָתִי אָבוֹא וְאַרְאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיָּתָה לִי דְמַעְתִּי לָחֵם יוֹמָם
 וְלַיְלָה, בְּאִמֹר אֵלֵי כָּל הַיּוֹם אֵיךָ אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה אֲזַכְּרָה
 וְאַשְׁפֹּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעֱבֹר בַּסֶּף אֲדַדִּם עַד בֵּית אֱלֹהִים,
 בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג: ו מַה תִּשְׁתַּוְּחָתִי נַפְשִׁי וְתַהֲמִי
 עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵינוּ: ז אֱלֹהֵי, עָלַי
 נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחָת, עַל כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר
 מִצְעָר: ח תְּהוֹם אֵל תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל מִשְׁפְּרִיךָ
 וְגִלְיָה עָלַי עֲבָרוּ: ט יוֹמָם יַעֲזוּה יְהוָה חֲסֵדוֹ וּבְלֵילָה שִׁירָה עִמִּי
 תִּפְלָה לְאֵל חַי: י אוֹמְרָה לְאֵל סְלַעִי לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי, לָמָּה קָדַר
 אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ אוֹיֵב: יא בְּרַצַּח בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרִי, בְּאִמְרָם

נה תקון שמחה הכללי

אלי כל היום איה אלהיך: י מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי, הוחילי לאלהים כי עוד אודנו, ישועת פני ואלהי:
נט

א למנצח אל תשחת לדוד מכתם, בשלח שאול וישמרו את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי, אלהי, ממתקוממי תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד כי הנה ארבו לנפשי, יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי יהוה: ה בלי עון ירוצון ויכוננו, עורה לקראתי וראה: ו ואתה יהוה אלהים עבאות אלהי ישראל, הקיצה לפקר כל הגוים, אל תחזן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, כי מי שמע: ט ואתה יהוה תשחק למו, תלעג לכל גוים: י עזו אליך אשמרה, כי אלהים משגבני: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישכחו עמי, הניעמו בחילך והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פימו דבר שפתימו וילכדו בגאונם, ומאלה ומכחש יספרו: יד פלה בחמה פלה ואינמו, וידעו כי אלהים משל ביעקב לאפסי הארץ סלה: טו וישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר: טז המה יניעון לאכל, אם לא ישבעו וילינו: יז ואני אשיר עזך וארגן לבקר חסדך, כי היית משגב לי ומנום ביום צר לי: יח עזי אליך אשמרה, כי אלהים משגבני אלהי חסדי:

עז

א למנצח על יהותון לאסף מזמור: ב קולי אל אלהים ואצעקה, קולי אל אלהים והאזין אלי: ג ביום צרתי אדני דרשתי, ידי לילה נגרה ולא תפוג, מאנה הנחם נפשי: ד אזכרה אלהים ואהמיה, אשיחה ותתעטף רוחי סלה: ה אחזת שמרות עיני, נפעמתי ולא אדבר: ו חשבתני ימים מקדם, שנות עולמים: ז

תְּקוּן שְׁמִיחָה הַכֹּלְלִי נט

אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָהּ, עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ה
הֲלֵעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא יִסֵּף לְרָצוֹת עוֹד: ט הָאִפֶּס לְנִצָּח
חֲסִדּוֹ, נֹמֵר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשְּׂכַח חַנּוּת אֵל, אִם קִפֵּץ בְּאֵף
רַחֲמָיו סָלָה: יא וְאֲמַר חִלּוֹתִי הִיא, שְׁנוֹת יָמַי עֲלִיוֹן: יב אֲזַכְּבֹר
מֵעַלְלֵי יְהוָה, כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם פְּלֹאֲךָ: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ,
וּבִעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכֶךָ, מִי אֵל גָּדוֹל
בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָרָךְ: טז
נִאֲלַת בְּזִרוּעַ עַמְּךָ, בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סָלָה: יז רֵאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים,
רֵאוּךָ מַיִם יַחִילוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תְהוֹמוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם עֲבוֹת, קוֹל
נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֵף תִּצְצִיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעְמָךְ בַּגִּלְגָּל הָאִירוּ
בְּרָקִים תִּבְלֵ, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בָּיִם דְּרָכֶךָ וּשְׁבִילֶךָ בְּמַיִם
רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ: כא נְחִית כַּעֲזָן עַמְּךָ, בְּיַד מִשְׁחָה
וְאַהֲרֹן:

ע

א תִּפְלֶה לְמִשְׁחָה אִישׁ הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מֵעוֹן אַתָּה הֵייתָ לָנוּ בְּדָר
וְדָר: ב בְּטָרִם הָרִים יִלְדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וַתִּבְלֵ, וּמֵעוֹלָם עַד
עוֹלָם אַתָּה אֵל: ג תִּשָּׁב אֲנוּשׁ עַד דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי
אָדָם: ד כִּי אֵלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר,
וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָהּ: ה זָרְמָתָם שָׁנָה יִהְיוּ, בַּבֶּקֶר כִּחְצִיר יִחְלֹף: ו
בַּבֶּקֶר יִצִּיץ וַחֲלָף, לָעֶרֶב יִמוּלֵל וַיִּבֶשׁ: ז כִּי כָלִינוּ בְּאִפְךָ,
וּבַחֲמָתְךָ נִבְהַלְנוּ: ח שָׁתָה עֹנֹתֵינוּ לְנִגְדֶךָ, עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר
פְּנִידָךְ: ט כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרָתְךָ, כָּלִינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ הַנֶּחֱה: י יָמֵי
שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה,
וְרַהֲבָם עָמַל וְאָוֶן, כִּי גָז חֵישׁ וְנִעְפָּה: יא מִי יוֹדֵעַ עֵז אִפְךָ,
וּכְיִרְאָתְךָ עִבְרָתְךָ: יב לְמַנּוֹת יָמֵינוּ בֶּן הוֹדַעַ, וְנִבְא לְבַב חֲכָמָה:
יג שׁוּבָה יְהוָה עַד מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל עִבְדֶּיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בַּבֶּקֶר
חֲסִדֶךָ, וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל יָמֵינוּ: טו שְׁמַחְנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ,
שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יִרְאָה אֵל עִבְדֶּיךָ פְּעֻלָּךְ, וַהֲדַרְךָ עַל

בניהם: י ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה ידינו כוננהו:

קה

א הודו ליהוה קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יהוה: ד דרשו יהוה ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יהוה אלהינו, בכל הארץ משפטיו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר ברית את אברהם, ושבועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לך אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט ונרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויזכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמכר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יהוה צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחפם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד, ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנפל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו בם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשד ויחשד, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמייהם ברד, איש להבות בארצם: לד ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לה אמר ויבא ארבה,

תקוּן שְׁמִחָה הַכֹּלְלִי סא

וַיֵּלֶק וַאֲיִן מִסְפָּר: לה וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאֶרֶצָם, וַיֹּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם: לו וַיֵּךְ כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶצָם, רֵאשִׁית לְכָל אֹנָם: לז וַיֹּצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל: לח שְׂמֵחַ מְצֻרִים בְּצֵאתָם, כִּי נָפַל פַּחַדָם עֲלֵיהֶם: לט פָּרַשׁ עֵינָיו לְמִסְפָּד, וַאֲשׁ לְהֵאִיר לַיְלָה: מ שָׁאֵל וַיָּבֵא שְׁלוֹ, וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר וַיִּזְוֹבוּ מַיִם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: מב כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קִדְשׁוֹ, אֶת אֲבֵרָתָם עֲבָדוֹ: מג וַיֹּצֵא עֲמוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָנָה אֶת בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֶרְצוֹת גּוֹזִים, וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קז

א על נְהָרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם בְּכִינּוֹ, בְּזִכְרָנוּ אֶת צִיּוֹן: ב על עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ, תְּלִינּוּ כְּנֵרוֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שָׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינּוּ דְבָרֵי שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֵחָה, שִׁירוּ לָנוּ מְשִׁיר צִיּוֹן: ד אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה, על אֲדָמַת נֶכֶד: ה אִם אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַם, תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לְחֵבִי אִם לֹא אֲזַכְּרֶכִי, אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם על רֵאשׁ שְׂמֵחָתִי: ז זָכַר יְהוָה לְבִנְיָ אֲדוּם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיָּסוּד בָּהּ: ח בַּת כָּבֵל הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁרִי שִׁישָׁלַם לָךְ אֶת גְּמוּלָךְ שִׁגְמַלְתָּ לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחִז וְנִפֵּץ אֶת עֵלְלִיךָ אֵל הַסַּלַּע:

קח

א הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֵזוֹ: ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וּבְכוֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמְחוּל, הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצָלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצָלֵי תְרוּעָה: ו כָּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְהוָה, הַלְלוּיָהּ:

סב תקוון שמחה הכללי

לאחר סיום המזמורים יאמר שלושה פסוקים אלו:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו, יגל
יעקב ישמח ישראל: ותשועת צדיקים מיהוה, מעוים בעת
צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם, ויפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו
בו:

**זאת התפלה מצאנו באמתחת הכתבים, והיא מעט הפמות
ורב האיכות**

רבנו של עולם, עלת העלות וסבת כל הסבות, אנת
לעלא, לעלא מן פלא, ולית לעלא מנה, דלית מחשבה
תפיסא בה כלל, ולך דומיה תהלה, ומרמם על כל ברכה
ותהלה. אותך אדרש, אותך אבקש שתחתך חתירה דרך
כבושה מאתך, דרך כל העולמות, עד ההשתלשלות שלי
במקום שאני עומד, כפי אשר נגלה לך, יודע תעלומות,
ובדרך ונתיב הזה תאיר עלי אורך, להחזירני בתשובה
שלמה לפניך באמת, כפי רצונך באמת, כפי רצון מבחר
הברואים, לבלי לחשב במחשבותי שום מחשבת חוץ
ושום מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונך, רק לדבק
במחשבות זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת
בהשגתך ובתורתך. "הט לבי אל עדותיך", ותן לי לב
טהור לעבדך באמת. וממצולות ים תוציאני לאור גדול
חיש קל מהרה. תשועת יהוה כהרף עין, לאור באור
תחיים כל ימי חיותי על פני האדמה. ואזכה לחידש נעורי,
הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה, ותהיה
יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה לחזות
בנעם יהוה ולבקר בהיכלו, בלו אומר כבוד, אמן נצח
סלה ועד:

פְּרִיזוֹן

שְׁנַמְצָא בְּכַתָּב יָד שֶׁל רַבְּנֵנוּ הַקְּדוֹשׁ רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב זִיע"א

יְנִיחַ יָדָיו עַל הַמַּעוֹת וַיֹּאמֶר:

מַעוֹת, וְאֵת הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם, צֶדֶק
 יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ, צֶדֶק מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא,
 דִּינָא דְמַלְכוּתָא דִּינָא. שְׁרֵשׁ הַדִּינִים בִּינָה,
 אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה, אֵין הַדִּין נִמְתָּק אֶלָּא
 בְּשֶׁרֶשׁוֹ. שְׁלֵשָׁה יָדִים בְּבִינָה: יָד הַגְּדוּלָּה,
 יָד הַחֲזָקָה, יָד הַרְמָה. שְׁלֹשׁ פְּעָמִים יָד
 גִּימְטְרִיא שֵׁם שֶׁל מ"ב. מ"ב שְׁבִיבְרָה:
 שֵׁם שֶׁל אָנָּא בְּכַח. מ"ב שְׁבִבְרִיאָה: שְׁנֵי
 פְּעָמִים אַקִּי"ק. מ"ב שְׁבִבְאַצִּילוֹת: הַוִּי"ה
 [פְּשׁוּט], בְּמַלּוּאוֹ, וּמַלּוּי דְמַלּוּי:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שְׂיִמְתְּקוּ הַדִּינִים
 וְהַגְּבוּרָה הַקְּשׁוֹת מֵעַל (פְּלוּנִי בֶן פְּלוּנִי)
 עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיזוֹן שֶׁהוּא חֲסָדִים גְּדוּלִים
 וְרַחֲמִים גְּמוּרִים וּפְשׁוּטִים שְׂאִין-בוֹ
 תַּעֲרֹבֶת דִּין כָּלֵל, אָמֵן:

סֵדֶר תְּפִלַּת הַדָּרֵךְ

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתּוֹלִיכֵנו
 לְשָׁלוֹם, וְתִדְרִיכֵנו לְשָׁלוֹם, וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם, וְתַגְיַעֵנוּ
 לְמַחֲזוֹ חֻפְצֵנוּ לְחַיִּים וְלִשְׂמֻחָה וְלִשְׁלוֹם (וְאִם דַּעְתּוֹ לַחֲזוֹר
 בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם יֹאמֶר וְתִחְזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּפַף כָּל אוֹיֵב
 וְאוֹרֵב וְלִסְטִים וְחַיּוֹת רָעוֹת בְּדָרֶךְ, וּמִכָּל מִינֵי
 פּוֹרְעָנִיּוֹת הַמְתַּרְגְּשׁוֹת וּבָאוֹת לְעוֹלָם. וְתִשְׁלַח בְּרָכָה
 וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ, וְתִתְּנֵנוּ לְחֵן וְלַחֶסֶד
 וְלִרְחֻמִּים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינַי כָּל רוֹאֵינוּ, וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים
 טוֹבִים וְתִשְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ. כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה
 וְתַחֲנוּן אַתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה יי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִסְּפַנַּת
 דַּרְכִּים, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִינֵי צַעַר וְיִסּוּרִין
 וְעִכּוֹב בְּדָרֶךְ, וּמִכָּל אוֹרֵב וְאוֹיֵב וּמִסְטִין, וְתִהְיֶה תָמִיד
 עִמִּי בְּשִׁבְתִּי, בְּבֵיתִי וּבְלִכְתִּי בְּדָרֶךְ, בְּשִׁמְךָ אֵצֶא לְדָרֶךְ
 לְשָׁלוֹם, וּבְשִׁמְךָ אֶעֱבֹר הַדָּרֶךְ בְּשָׁלוֹם, וְאֲשׁוּב לְבֵיתִי
 לְשָׁלוֹם. וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִינֵי הַזִּיקוֹת וְהַפְסַד בְּדָרֶךְ
 בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן, וְשִׁמְרֵ צֵאתֵנוּ
 וּבּוֹאֵנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וְלִשְׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, וְתִזְכְּנֵנִי
 לִתֵּן צְדָקָה קֹדֶם צֵאתִי לְדָרֶךְ כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב. "צְדָק לְפָנָיו
 יִהְיֶה וַיִּשֶׁם לְדָרֶךְ פְּעֻמָּיו", וְעַל יְדֵי זֶה תִּכּוֹן לְפָנַי הַדָּרֶךְ,
 וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים תִּלְךָ לְפָנַי לְהַנְחוֹתִי הַדָּרֶךְ אֲשֶׁר
 אֵלַיךְ בָּהּ, וְתִאִיר לְפָנַי בְּאוֹרֶךָ הַגָּדוֹל, וְתִבְיָאֵנִי וְתַגְיַעֵנִי
 לְמַחֲזוֹ חֻפְצֵי לְחַיִּים וְלִשְׁלוֹם בְּרָצוֹנְךָ הַטוֹב.